

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR CETVELİ.....	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE KAVRAMI VE TANIMI, MADDE KULLANIMI İLE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELERİN SINIFLANDIRILMASI, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELER, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELER İLE İLGİLİ İÇ HUKUKUMUZDAKİ BAZI YASAL DÜZENLEMELER, ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİNİN SUÇ OLARAK DÜZENLENMESİ, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇU İLE ADLİ BİLİMLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

I. UYUŞTURUCU VE UYARICI MADDE KAVRAMI VE TANIMI	21
II. MADDE KULLANIMI İLE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR	23
III. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELERİN SINIFLANDIRILMASI	29
IV. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELER	34
A. Kannabis	35
B. Halusinojenler	40
C. İnhalanlar	44
D. Opiyatlar.....	46
E. Sedatif-Hipnotik ve Anksiyolitikler	48
F. Stimulanlar (Amfetamin, Kokain ve Diğer Stimülanlar).....	49
G. Diğer Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeler	53
V. ERKEN UYARI SİSTEMİ	54
VI. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELER İLE İLGİLİ İÇ HUKUKUMUZDAKİ BAZI YASAL DÜZENLEMELER	66
A. Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) Anayasası.....	66
B. 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun	67
C. 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun.....	70

VII. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELER İLE İLGİLİ BAZI ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	71
A. Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi	72
B. 1971 Tarihli Psicotrop Maddeler Sözleşmesi.....	76
C. 1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığına Dair Sözleşme	77
D. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme.....	79
E. Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Uyuşturucu veya Psicotrop Maddelerin Yasadışı Üretiminde Sıkça Kullanılan Ara ve Kimyasal Maddelere Dair Anlaşma	79
VIII. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİNİN SUÇ OLARAK DÜZENLENMESİ	80
IX. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇU İLE ADLİ BİLİMLER ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	82

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK CEZA KANUNUNDA UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇU (TCK madde 188)

I. TÜRK CEZA KANUNU'NDA UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇU	93
II. SUÇUN HUKUKİ KONUSU: SUÇLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER.....	95
III. SUÇUN UNSURLARI.....	96
A. Kanunilik - Tipiklik.....	97
1. Tipikliğin Maddi (Objektif) Unsurları.....	97
a) Suçun Maddi Konusu.....	97
b) Fail	107
c) Mağdur.....	110
d) Hareket.....	112
aa) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Hareket.....	114
aaa) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal, İthal veya İhraç Suçlarının Hareket Unsuru.....	116
1) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal Etmek.....	117
2) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İthal Etmek.....	122
3) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İhraç Etmek.....	130
bbb) Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Ticareti Suçunun Hareket Unsuru (TCK'nın 188. Maddesinin Üçüncü Fıkrası).....	138
1) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Satma	139

2) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Satışa Arz Etme....	142
3) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Başkalarına Verme	145
4) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Sevk Etme	147
5) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Nakletme	150
6) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Depolama	152
7) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Satın Alma	155
8) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Kabul Etme	158
9) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Bulundurma.....	159
ccc) Reçeteye Bağlı Olan Uyuşturucu ve Uyarıcı Maddelerle İlgili Suçların Hareket Unsuru	163
ddd) Uyuşturucu ve Uyarıcı Etkisi Olamayan Ancak Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Üretiminde Kullanılan Maddeler İle İlgili Suçun Hareket Unsuru	165
e) Netice.....	167
f) Nedensellik Bağı.....	169
2. Tipikliğin Manevi (Subjektif) Unsurları	170
a) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal, ithal ve İhraç Suçunun Manevi Unsuru	171
b) Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeleri Ruhsatsız veya Ruhsata Aykırı Olarak Ülke İçinde Satma, Satışa Arz Etme, Başkalarına Verme, Sevk Etme, Nakletme, Depolama, Satın Alma, Kabul Etme ve Bulundurma Suçlarının Manevi Unsuru.....	173
c) Reçeteye Bağlı Olan Uyuşturucu ve Uyarıcı Maddelerle İlgili Suçların Manevi Unsuru.....	178
d) Uyuşturucu ve Uyarıcı Etkisi Olmayan Ancak Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Üretiminde Kullanılan Maddeler İle İlgili Suçun Manevi Unsuru	179
B. Hukuka Aykırılık Unsuru	180
IV. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ	187
A. Suça Teşebbüs.....	187
1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmali ve Ticareti Suçuna Teşebbüs	188
a) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal Suçuna Teşebbüs	188
b) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İthal Suçuna Teşebbüs.....	191
c) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İhraç Suçuna Teşebbüs	193
2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeleri Ruhsatsız veya Ruhsata Aykırı Olarak Ülke İçinde Satma, Satışa Arz Etme, Başkalarına Verme, Sevk Etme, Nakletme, Depolama, Satın Alma, Kabul Etme ve Bulundurma Suçlarına Teşebbüs	196

3. Reçeteye Bağlı Olan Uyuşturucu ve Uyarıcı Maddelerle İlgili Suçlara Teşebbüs	202
4. Uyuşturucu ve Uyarıcı Etkisi Olamayan Ancak Uyarıcı ve Uyuşturucu İmalinde Kullanılan Maddeler İle İlgili Suça Teşebbüs.....	203
B. Suça İştirak.....	203
C. Suçların İçtima	212
V. SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ	224
A. Cezayı Ağırlaştırır/Artırır Nitelikli Haller	224
1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Verilen veya Satılan Kişinin Çocuk Olması	224
2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Eroin, Kokain, Morfin, Sentetik Kannabinoid ve Türevleri veya Baz Morfin Olması	226
3. Suçun Belirli Yerlerde İşlenmiş Olması	229
4. Suçun Üç veya Daha Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi (TCK 188/5)	231
5. Suçun Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenmesi (TCK 188/5).....	232
6. Suçun Failinin Sıfatı	236
B. Cezayı Hafifleten Nitelikli Hal.....	239
1. Suçun Maddi Konusunun Üretimi Resmi Makamların İznine veya Satışı Yetkili Tabip Tarafından Düzenlenen Reçeteye Bağlı ve Uyuşturucu veya Uyarıcı Etki Doğuran Her Türlü Madde Olması (TCK 188/6)	239
VI. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇUNDA ETKİN PİŞMANLIK	241
A. Cezayı Kaldıran Etkin Pişmanlık	242
B. Cezayı Azaltan Etkin Pişmanlık.....	252
VII. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇUNDA YAPTIRIM	263
A. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Ceza	265
B. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Güvenlik Tedbirleri	274
1. Müsadere	274
a) Eşya Müsaderesi.....	274
b) Kazanç Müsaderesi.....	283
2. Tekerrür	285
3. Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbiri Uygulanması.....	287

4. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İhracı Fiilinin Diğer Ülke Açısından İthal Olarak Nitelendirilmesi Dolayısıyla Yabancı Ülkelerde Hükmolunan Cezanın İnfaz Edilen Kısımının Türkiye’de İhraç Dolayısıyla Yapılacak Yargılama Sonucunda Hükmolunan Cezadan Mahsup Edilmesi	289
VIII. ZAMANAŞIMI	295
A. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Dava Zamanaşımı	296
B. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Ceza Zamanaşımı	298
IX. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA USULÜ	299
A. Görevli Mahkeme	299
B. Yetkili Mahkeme	302
C. Yargılama Usulü	305

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA UYUŞTURUCU veya UYARICI MADDE İMAL ve TİCARETİ SUÇLARI, UYUŞTURUCU veya UYARICI MADDE İMAL ve TİCARETİ SUÇUNDA RİSK FAKTÖRLERİ ve UYUŞTURUCU veya UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇUNUN SONUÇLARI

I. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇLARI	307
A. Rusya	307
B. Çin	311
C. Finlandiya	315
D. Kanada	318
E. Almanya	323
F. Amerika Birleşik Devletleri	328
II. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇUNDA RİSK FAKTÖRLERİ VE UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VE TİCARETİ SUÇUNUN SONUÇLARI	338
A. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunda Risk Faktörleri	339
1. Yolsuzluk	339
2. Terör	342
3. Suç örgütleri / Organize suç grupları	345
4. İşsizlik / Ekonomik İmkanlılıklar	346

5. Yaş Küçüklüğü	347
6. Cinsiyet.....	349
7. Eğitimsizlik	351
8. Teknolojik Gelişmeler.....	352
B. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçunun Sonuçları.....	358
1. Yolsuzluk	358
2. Terör.....	360
3. Kara Para Aklama	362
4. Göç	365
5. Organize Suç Grupları	366
6. Şiddet ve Cinayet	367
7. İstihdam Edilebilirlik.....	371
8. Cezalandırma	373
9. Sağlık Sonuçları	374
TARTIŞMA	379
SONUÇ.....	409
KAYNAKLAR	417

KISALTMALAR CETVELİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AIDS	: Acquired Immune Deficiency Syndrome/Kazanılmış Bağışıklık Yetersizliđi Sendromu
ARPANET	: Advanced Research Projects Agency Network
ATK	: Adli Tıp Kurumu
BM	: Birleşmiş Milletler
CD.	: Ceza Dairesi
CIA	: Amerikan Merkezi İstihbarat Ajansı
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
ÇCK	: Çin Ceza Kanunu
DC	: District of Columbia
DSM IV	: The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders/Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı
DSM-V	: The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders/Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
EMCDDA	: The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction/ Avrupa Uyuşturucu ve Uyarıcı Bağımlılığı İzleme Merkezi
EWS	: Early Warning System/Erken Uyarı Sistemi
FBI	: Federal Bureau of Investigation
FCK	: Finlandiya Ceza Kanunu
FDA	: Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi/U.S. Food and Drug Administration
HIV	: Human Immun Deficiency Virus
ICD-10	: International Classification of Diseases/Uluslararası Hastalık Sınıflaması)

IP	: Internet Protokol
KCK	: Kanada Ceza Kanunu
LSD	: Lysergic asid diethylamis
MDMA	: Ecstasy
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
NSDUH	: Ulusal Uyuşturucu Kullanımı ve Sağlık Araştırması/ The National Survey on Drug Use and Health
PCP	: Phencyclidine/Fensiklidin
RCK	: Rusya Federasyonu Ceza Kanunu
RG	: Resmi Gazete
TADOC	: Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
THC	: Tetrahidrokannabinol
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TOR	: The Onion Router
TUBİM	: Türkiye Uyuşturucu ve Uyarıcı Bağımlılığı İzleme Merkezi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
UNODC	: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi
2313 Sayılı Kanun	: 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
3298 Sayılı Kanun	: 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun
1961 Tek Sözleşmesi	: Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi (1961 Tek Sözleşmesi)
6545 Sayılı Kanun	: 6545 Sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Y.	: Yargıtay
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
Δ9-THC	: 9-tetrahidrokannabinol

GİRİŞ

Reçeteli ilaçların/maddelerin medikal olmayan şekillerde kullanımı dünyanın pek çok yerinde salgın boyutlarına ulaşmıştır¹. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) tarafından 2019 yılında yayımlanan Dünya Uyuşturucu Raporu'nda, 2017 yılında dünya çapında 15-64 yaş aralığındaki kişilerden yaklaşık olarak 271 milyonunun (değer: 201 milyondan 341 milyona) bir önceki yıl içerisinde en az bir kez uyuşturucu madde kullandığı ortaya konmuştur. Bu kişiler arasından yaklaşık 35 milyon kişinin (değer: 23.0 milyondan 47.0 milyona) uyuşturucu madde kullanım bozukluğu yaşadığı ve dolayısıyla bu kişilerin madde kullanımının tedavi gerektiren ya da bağımlılık yaratan duruma dönüşecek kadar zararlı olduğu ifade edilmiştir. Aynı raporda, 2017 yılı içerisinde uyuşturucu madde kullananların sayısının, 2009 yılındakilerden yaklaşık olarak %30 daha fazla olduğu vurgulanmıştır². Dolayısıyla uyuşturucu problemin doğası bir ulustan diğerine değişiklik gösterse de yasadışı maddelerin kullanımı dünya çapında büyük bir problem haline gelmiştir³⁻⁴. Aslında uyuşturucu maddeler ile ilgili problem, uyuşturucu madde kullanımı/bağımlılığı, uyuşturucu maddelerin üretimi ve ticareti olacak şekilde üç aşamalıdır⁵.

Uyuşturucu madde kullanımının, bağımlılığının, kullanıma ve bağımlılığa bağlı olarak gelişen ticaretinin Türkiye ve dünyada giderek arttığı bilinen bir gerçektir⁶. Sınırlı medikal kullanımlar hariç olmak üzere dünyadaki pek çok ülkenin uyuşturucu maddelerin kullanımına özellikle de uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarına ilişkin çeşitli yasakları/yaptırımları bulunmaktadır⁷.

Uyuşturucu madde ticareti, uyuşturucu yasağı yasalarına tabi olan maddelerin yetiştirilmesi, üretimi, dağıtımı ve satışını kapsayan küresel bir yasadışı ticarettir⁸. Bu ticarete uyuşturucu maddeler; kaçakçı, yetiştirici ya da üreticiden, ürünü dağıtım kanalı ile perakendecilere ve sonunda madde kullanıcılarına aktaran toptancılara taşınmaktadır⁹. Hükmeler tarafından uyuşturucu madde tedarikini dizginlemek için gösterilen yoğun kamusal çabalara ve artarak devam eden uyuşturucu

talebini azaltma politikalarına rağmen¹⁰ yasadışı madde ticareti halen varlığını korumakta ve üretim ve tüketim arasındaki zincirde önemli bir halka görevini üstlenmeye devam etmektedir¹¹. Üstelik uyuşturucu madde imal ve ticareti günümüzde dünyadaki en kazançlı yasadışı işlerden birisi olarak nitelendirilmektedir¹²⁻¹³. Bu maddelerin kullanıcıları üzerinde bağımlılık ve bağımlı olan kişi bakımından ise kullanılmadığında yoksunluk yaratma etkisi, kullanıcıların/bağımlıların uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti yapan kişiler ile sürekli irtibat halinde kalmasına neden olmuştur. Bu durum ise uyuşturucu veya uyarıcı maddeler ile ilgili uluslararası pazarın küreselleşmesinde önemli bir paya sahip olmaktadır¹⁴.

Uyuşturucu ticaretinden büyük miktarlarda karlar elde edilmesi, uyuşturucu ticareti ve terör faaliyetleri arasındaki ilişki, teknolojik gelişmeler gibi çeşitli faktörler uyuşturucu veya uyarıcı madde üretimini ve ticaretini artırarak bu konunun küresel bir sorun haline gelmesine katkıda bulunmuştur. Uyuşturucu madde ticaretinin artık küresel bir sorun olarak algılanması ise bu türden maddelerin uluslararası hukuk kurallarınca kontrol altına alınması talebini gündeme getirmiştir¹⁵. Uluslararası uyuşturucu madde kontrolünü sağlamak üzere yapılan üç önemli uluslararası sözleşme olan, Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi, 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi, 1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi birbirlerini destekler ve tamamlar niteliktedir¹⁶. Anılan Sözleşmelerden ilk ikisinde, medikal ve bilimsel kullanımlar için uyuşturucu ve psikotropik maddelerin mevcudiyetini sağlamak ve onların yasadışı kanallara akışını önlemek adına uluslararası uygulanabilir kontrol önlemlerini sistematik hale getirmek hedeflenmiştir. Bu sözleşmeler, aynı zamanda uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığı ve bu türden maddelerin yasadışı ticareti ile ilgili genel koşulları da kapsamaktadır. 1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ise diğer sözleşmelere ek olarak, uyuşturucu veya uyarıcı maddelere ilişkin, uluslararası boyutta mücadelede kontrol rejimini koymuş olduğu hükümlerle genişletmektedir. Uyuşturucu ticareti ile ilgili kara para aklama ile mücadele, bu suçları işleyen kişilerin iadesi, karşılıklı hukuki destek gibi konularda uluslararası işbirliğinin çerçevesini de kuvvetlendirmektedir¹⁶. Dolayı-

sıyla da uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu ile mücadele bakımından ülkelerin, kendi iç hukuklarında özellikle de ceza yasalarında koymuş oldukları kurallara ek olarak uluslararası sözleşmelere de taraf olarak küresel bir nitelik kazanan bu suçlarla etkin bir şekilde mücadele etmek istedikleri bilinmektedir. Bu nedenle de yapılan bu çalışmada; sadece ticarete karışan bireyler üzerinde değil bireylerin bulunduğu toplum ve aynı zamanda küresel niteliğinden dolayı uluslararası zararları olan ve günümüzde tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı suçlardan birisi olarak kabul edilen uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu detaylıca ele alınacaktır¹⁷.

Bu çalışma ile uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu ile mücadelede suç teşkil eden faaliyetlerin gerçekleşmesini önlemek açısından yürürlüğe koyulan hukuk düzenlemelerinin oldukça önemli olduğunu ve fakat bu suçun risk faktörlerinin/işlenme nedenlerinin farklı bilim alanlarının konusunu oluşturması dolayısıyla uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu ile mücadelede başarı açısından multidisipliner yaklaşımın gerekliliğini ortaya koymak hedeflenmiştir. Ayrıca uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçunun işlenme nedenlerini/dinamiklerini ve suçun işlenmesiyle ortaya çıkabilecek potansiyel sonuçlarını tespit etmek ve bu alanlarda uzmanlaşmış adli bilim insanlarına ihtiyaç olduğunu vurgulamak amaçlanmıştır. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçunu sadece uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin ticareti kapsamında ele almak yerine suçun daha geniş kapsamda ele alınması durumunda bu suçun aynı zamanda çok çeşitli yönlerden insan hakları ihlallerine neden olduğunu ortaya koymak da çalışma ile ulaşılmak istenen bir diğer hedefdir. Ayrıca adli bilimler alanında çalışıp da bu konu ile alakalı teorik ya da pratik düzeyde araştırmalar yapan veya mesleki faaliyetler yürüten adli bilim uzmanlarında Türk Ceza Kanununda yer alan bu suç hakkında teorik bilgi oluşturmak, uygulanabilir nitelikte olduğu düşünülen çeşitli hukuki önerilerde bulunmak bu çalışma ile ulaşılmak istenen diğer amaçlar arasındadır.

Çalışmanın birinci bölümünde, uyuşturucu veya uyarıcı madde kavramı ve tanımı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımı ile ilişkili kavramlar, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin sınıflandırılması, uyuşturucu veya uyarıcı madde çeşitleri, uyuşturucu veya uyarıcı maddele-

rin tespitinde erken uyarı sistemi, uyuşturucu veya uyarıcı maddeler ile ilgili bazı uluslararası sözleşmeler, ulusal düzenlemeler, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticaretinin suç olarak düzenlenmesi ve uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti suçu ile adli bilimler arasındaki ilişki konuları ele alınacaktır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, Türk Ceza Kanununun(TCK) 188. maddesinde yaptırıma bağlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu; korunan hukuksal değer, suçun unsurları, suçun özel görünüş biçimleri, cezayı ağırlatan veya azaltan nitelikli haller, etkin pişmanlık, yaptırım, zamanaşımı, soruşturma ve kovuşturma başlıkları kapsamında ayrıntılı bir şekilde değerlendirilecektir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde; seçilen bazı ülkelerdeki uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçuna ilişkin yasal düzenlemelere yer verildikten sonra her geçen gün daha da fazla işlenen uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçunun işlenme nedenleri ve bu suçun işlenmesi ile ortaya çıkan sonuçlar ayrıntılı bir biçimde ele alınacaktır.

Çalışmanın tartışma ve sonuç kısmında ise bu suçun insan hakları ihlalleri ile olan ilişkisi ortaya konduktan sonra, suçun hangi açılardan adli bilimlerin ilgi alanına girdiği tartışılarak bu suçla mücadelede önemli olduğu düşünülen çeşitli çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

KAYNAKLAR

- 1) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2018, Executive Summary Conclusions and policy implications*, United Nations publication, Sales No. E.18.XI.9, **2018**.
- 2) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2019, Global Overview Of Drug Demand And Supply*, United Nations publication, Sales No. E.19.XI.8, **2019**.
- 3) **Darke S, Degenhardt L, Mattick R.** *Mortality Amongst Illicit Drug Users: Epidemiology, Causes and Intervention*, New York: Cambridge University Press, **2006**.
- 4) **McSweeney T, Turnbull PJ, Hough M.** *Tackling Drug Markets And Distribution Networks in the Uk A Review of the Recent Literature*, Londra: Institute for Criminal Policy Research School of Law King's College London Policy Report, **2008**.
- 5) **Chandran DS.** Drug trafficking and the security of the state: A case study of Pakistan. *Strategic Analysis*, **1998**;22(6):903-922.
- 6) **Mesut Uzuntok.** Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçları. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hukuk Anabilim Dalı, Kamu Hukuku Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, **2008**.
- 7) **Levine HG.** The secret of worldwide drug prohibition the varieties and uses of drug prohibition. *The Independent Review*, **2002**;7(2):165-180.
- 8) United Nations Office on Drugs and Crime. Drug trafficking. Erişim: (<https://www.unodc.org/unodc/en/drug-trafficking/index.html>), Erişim tarihi: 02.02.2020.
- 9) **Desroches F.** Research on upper level drug trafficking: A review. *Journal of Drug Issues*, **2007**;37(4):827-844.
- 10) **Costa CS, De Grauwe P.** The cocaine and heroin markets in the era of globalisation and drug reduction policies. *The International journal on drug policy*, **2009**;20(6): 488-496.
- 11) **United Nations International Drug Control Programme.** *Economic and Social Consequences of Drug Abuse and Illicit Trafficking*, Vienna: United Nations Publications, **1998**.
- 12) **Miraglia P, Ochoa R, Briscoe I.** *Transnational Organised Crime and Fragile States*, International Center for the Prevention of Crime and the Clingendael Institute, Hague: OECD Development Co-Operation Working Papers, **2012**.
- 13) **LeBel EP.** Prosperous deviance: Drug trafficking, 2013. Erişim: (<https://osf.io/2nfpu/>), Erişim tarihi:10.04.2020.
- 14) **Tuncer A.** *Uyuşturucu Veya Uyarıcı Madde Ticareti Ve Kullanılmasına İlişkin Suçlar*. T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Programı Doktora Tezi, İstanbul, **2011**.
- 15) **Demirel N.** Birleşmiş Milletler çerçevesinde uyuşturucu maddelerle mücadele. *Akademik Bakış Dergisi*, **2012**;28:1-21.

- 16) United Nations Office on Drugs and Crime. Legal framework for drug trafficking. Erişim: (<https://www.unodc.org/unodc/en/drug-trafficking/legal-framework.html>), Erişim tarihi: 22.04.2020.
- 17) **Alasmari KA**. The prevalence narcotics trade in the world market and the associated challenges. *Journal of International Studies*, **2013**;6(2):145-154.
- 18) Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Erişim: (<https://sozluk.gov.tr/>) Erişim tarihi: 28.11.2019.
- 19) **Dönmezer S**. Uyuşturucu maddelerin hukuk ve kriminoloji ile ilgili bazı yönleri. *IÜHFM*, **1970**;36(1-4):1-14.
- 20) **Ergül E**. *Hukuki, Adli Tıbbi, Kriminolojik, Aktüel Boyutları ve İlgili Mevzuatıyla Uyuşturucu Maddeler ve Suçları*, Ankara: Yetkin Yayınları, **1997**.
- 21) **Ögel K**. *Sigara, alkol ve madde kullanım bozuklukları: Tanı, tedavi ve önleme*, Yeniden Yayınları. İstanbul, **2010**.
- 22) **Başak AS**. Psikoaktif maddelerin analiz ve bilirkişilik boyutu. *Yeni Nesil Psikoaktif Maddeler Sempozyumu*, **2013**;5-6.
- 23) **Coşkunol H**. *Madde kullanım bozukluklarına genel bakış*. In: Bağımlılık Yapan Maddeler ve Toksikolojisi. Ed: Akgür SA, Coşkunol H. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, **2014**:1-12.
- 24) **Ögel K**. *Uyuşturucu Maddeler ve Bağımlılık*, İletişim Yayıncılık, Şefik Matbaası, İstanbul, **1997**.
- 25) World Health Organization. Management of substance abuse, psychoactive substances. Erişim: (https://www.who.int/substance_abuse/terminology/psychoactive_substances/en/), Erişim tarihi:01.12.2019.
- 26) **Öner MZ**. Türk Ceza Kanunu'nda uyuşturucu madde imal, ithal ve ihraç suçları. *TBB Dergisi*, **2010**;88:106-150.
- 27) **Sevdim AE**. *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2014**.
- 28) **Keane R**. *Understanding Substances and Substance Use: A Handbook for Teachers*. South Western Area Health Board, Kildare, **2005**.
- 29) **Köroğlu E**. *DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı*, Ankara: Hyb Yayınları, **2014**.
- 30) **Coşkunol H**. Gençlik ve Madde Kullanımı. Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Platformu. Erişim: (<https://www.sdplatform.com/Dergi/1246/Genclik-ve-madde-kullanimi.aspx>), Erişim tarihi: 20.10.2020.
- 31) World Health Organization. Management of substance abuse, acute intoxication. Erişim: (https://www.who.int/substance_abuse/terminology/acute_intox/en/), Erişim tarihi:01.12.2019.
- 32) **Dönmez MC, Gündoğar D, Demirci S**. Deliryum: nedenleri ve klinik yaklaşım. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, **2007**;27(5):718-724.
- 33) **Çiftçi TU, Mollarecep ER, Ekim N**. Aspirasyon pnömonisi (7 olgu ve literatür incelemesi). *Toraks Dergisi*, **2004**;5(2):100-105.
- 34) **Özden SY**. *Adli Psikiyatri*, Gözden Geçirilmiş 2. Basım, Ankara: Nobel Tıp Kitabevi, **2015**.
- 35) **Gaebel W, Zielasek J**. Focus on psychosis. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, **2015**;17(1):9-18.
- 36) **Degenhardt L, Hall W, Warner-Smith M, Lynskey M**. *Illicit drug use*. In: Comparative Quantification Of Health Risks: Global And Regional Burden Of Disease Attributable To Selected Major Risk Factors. Ed. Ezzati M, Lopez AD, Rodgers A, Murray CJL. Switzerland: World Health Organization Publications, **2004**;1:1109-1176.

- 37) World Health Organization. Management of substance abuse, harmful use. Erişim: (https://www.who.int/substance_abuse/terminology/definition2/en/), Erişim tarihi:23.05.2020.
- 38) World Health Organization. *The involvement of nurses and midwives in screening and brief interventions for hazardous and harmful use of alcohol and other psychoactive substances (No. WHO/HRH/HPN/10-6)*. World Health Organization Publications, **2010**.
- 39) **Spooner C, Hetherington K.** *Social Determinants Of Drug Use*, Sydney: National Drug And Alcohol Research Centre Technical Report Number 228, **2004**.
- 40) World Health Organization. Management of substance abuse, hazardous use. Erişim: (https://www.who.int/substance_abuse/terminology/definition3/en/), Erişim tarihi:02.12.2019.
- 41) **Royal College of Psychiatrists.** *Our Invisible Addicts*. 2nd edition, College Report CR211, London: Royal College of Psychiatrist, **2018**.
- 42) **Öztürk MO, Uluşahin NA.** *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, 14. Baskı, Ankara: Miki Matbaacılık, **2016**.
- 43) **Güleç G, Köşger F, Eşsizoglu A.** Dsm-5'te alkol ve madde kullanım bozuklukları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, **2015**;7(4):448-460.
- 44) **Öz S, Karagöz R, Altındış S, Aslan FG, Atasoy AR, Şimsir İ, İnci MB.** Icd-10 tanı kodlama sistemine aile hekimlerinin bakışı. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2019**;5(1):1-4.
- 45) **Koroğlu E.** *DSM-IV Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı*, Ankara: Hyb Yayınları, **1994**.
- 46) **Sadock BJ, Sadock VA, Ruiz P.** *Kaplan and Sadock Psikiyatri Davranış Bilimleri/Klinik Psikiyatri*, 11. Bası, Çev. Ed. Bozkurt A, İstanbul: Güneş Tıp Kitabevleri, **2016**.
- 47) **Koroğlu A, Erşan EE.** Kafein yoksunluğu ve kannabis yoksunluğu. *Türkiye Klinikleri Psychiatry-Special Topics*, **2018**;11(3):74-79.
- 48) **Yaşar Y.** *En Son Değişikliklerle Öğreti Ve Yargıtay Uygulamalarına Göre Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Veya Uyarıcı Madde İmal Ve Ticareti Suçları (TCK m.188)*, İstanbul: Digesta Yayınevi, **2015**.
- 49) **Kurt Ş.** *En Son Değişiklikleri İle Uygulamada Uyuşturucu Madde Suçları Ve İlgili Mevzuat*, İstanbul: Kazancı Matbaacılık, **1992**.
- 50) **Özdabakoğlu EH.** *5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Uyuşturucu veya uyarıcı Madde Suçları ve İlgili Mevzuat*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2007**.
- 51) **Karakaş Doğan F.** *Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları*, İstanbul: Legal Yayıncılık, **2015**.
- 52) **Özbek VÖ, Doğan K, Bacaksız P, Tepe İ.** *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2018**.
- 53) **Yokuş Sevük H.** *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2007**.
- 54) **Köknel Ö.** *İnsanlık Tarihi Boyunca Uyuşturucu Madde Sorunları*, İstanbul: Gelişim Yayınları, **1976**.
- 55) **Günel Y.** *Uyuşturucu Madde Suçları*, Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret, **1976**.
- 56) **Gündel A.** *5237 Sayılı TCK'da Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2009**.

- 57) **Şener G, Kınacı A.** *Öğreti Ve Uygulama Boyutu İle Uyuşturucu Ve Psikotrop Maddeler İle İlgili Suçlar*, Ankara: Yetkin Yayınları, **2001**.
- 58) **Milli Eğitim Bakanlığı.** *Aile ve Tüketici Hizmetleri Uyuşturucu ve Uyarıcı Maddelerden Korunma*, Ankara: Meb Yayınları, **2011**.
- 59) **Hasin DS, O'Brien CP, Auriacombe M, Borges G, Buchholz, K, et. al.** DSM-5 criteria for substance use disorders: recommendations and rationale. *American Journal of Psychiatry*, **2013**;170(8):834-851.
- 60) **Işık E, Işık U.** *Alkol-Madde Bağımlılığı Nörobiyolojisi, Kliniği, Tedavi ve Psikofarmakolojisi*, 1. Baskı, İstanbul: Sigma Publishing, **2016**.
- 61) **Tellioğlu T, Tellioğlu Z.** Tıbbi Esrar Psikiyatrik Bozuklukların Tedavisinde Kullanılabilir mi?, *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, **2012**;22(1):98-109.
- 62) **Zuardi AW.** History of cannabis as a medicine: a review. *Brazilian Journal of Psychiatry*, **2006**;28(2):153-157.
- 63) **Touwn M.** The religious and medicinal uses of Cannabis in China, India and Tibet. *J Psychoactive Drugs*, **1981**;13(1):23-34.
- 64) **Li HL, Lin H.** An archaeological and historical account of cannabis in China. *Econ Bot.*, **1974**;28(4):437-47.
- 65) **Leson G, Pless P.** *Hemp seed and hemp oil*. In: Cannabis and cannabinoids. Grotenhermen F, Russo E, eds. New York: The Haworth Integrative Healing Press, 2002:411-425.
- 66) **Li HL.** Hallucinogenic plants in Chinese herbals. *J Psychodelic Drugs*, **1978**;10(1):17-26.
- 67) **Aldrich M.** *History of therapeutic cannabis*. Cannabis. In Medical Practice: A Legal, Historical and Pharmacological Overview of the Therapeutic Use of Marijuana. Ed. Mathre ML. NC: McFarland & Co., Inc. Jefferson, **1997**:35-55.
- 68) **Demirhan A.** Geçmişten günümüze esrar ve halk arasında kullanımı?. Erişim: (<http://dergi.fabad.org.tr/pdf/volum5/Issue2/5.pdf>), Erişim tarihi:22.02.2020.
- 69) **Pinho AR.** Social and medical aspects of the use of cannabis in Brazil. In: Cannabis and culture. Ed: Rubin V. Paris: Mouton Publishers; 1975:293-302.
- 70) **Russo EB.** History of cannabis and its preparations in saga, science, and sobriquet. *Chemistry & Biodiversity*, **2007**;4(8):1614-1648.
- 71) **Hall W, Degenhardt, L.** Medical marijuana initiatives. *CNS Drugs*, **2003**;17(10):689-697.
- 72) **Ameri A.** The effects of cannabinoids on the brain. *Progress in Neurobiology*, **1999**;58(4):315-348.
- 73) **Grotenhermen F.** Pharmacology of cannabinoids. *Neuroendocrinology Letters*, **2004**;25(1/2):14-23.
- 74) **Akgür SA.** *Sentetik Kannabinoidler*. In: Bağımlılık Yapan Maddeler ve Toksikolojisi. Ed. Akgür SA, Coşkunol H. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları, **2014**:97-102.
- 75) **Penn HJ, Langman LJ, Unold D, Shields J, Nichols JH.** Detection of synthetic cannabinoids in herbal incense products. *Clin Biochem*, **2011**;44(13):1163-1165.
- 76) **Efeoğlu Özşeker P, Dip A, Dağlıoğlu N, Gülmen MK.** Sentetik kannabinoidler: Yeni nesil esrar. *Turkish Journal of Family Practice*, **2017**;21(1):34-40.

- 77) **Karadeniz H, Özer E, Aydođdu H, Askay M.** Sentetik kannabinoid: sokak dilinde "bonzai". *Karadeniz Chem. Sci. Tech.*, **2017**;1:1-8.
- 78) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *Understanding the 'Spice' phenomenon.* Office for Official Publications of the European Communities, Lisbon, **2009**.
- 79) **Seely KA, Lapoint J, Moran JH, Fattore L.** Spice drugs are more than harmless herbal blends: A review of the pharmacology and toxicology of synthetic cannabinoids. *Progress in Neuro-Psychopharmacology & Biological Psychiatry*, **2012**;39(2):234-243.
- 80) **Fattore L, Fratta W.** Beyond THC: the new generation of cannabinoid designer drugs. *Front Behav Neurosci.*, **2011**;5:1-12.
- 81) **Karakaş S.** Psikoloji Sözlüğü. Erişim: (<https://www.psikolojisoslugu.com/agitation-ajitasyon#:~:text=agitation%20%2D%20ajitasyon%20%7C%20Psikoloji%20S%C3%B6zl%C3%BC%4%9F%C3%BC&text=gerilim%20ve%20kayg%C4%B1n%C4%B1n%20yol%20a%C3%A7t%C4%B1%C4%9F%C4%B1,bozulmu%C5%9F%20olan%20yayg%C4%B1n%20s%C3%BCre%C3%A7lerden%20kaynaklan%C4%B1r>), Erişim tarihi:20.10.2020.
- 82) **Artuç S, Doğan KH, Demirci Ş.** Uyuşturucu maddelerde yeni trend: sentetik kannabinoidler. *Adli Tıp Bülteni*, **2014**;19(3):198-203.
- 83) **U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health.** *Hallucinogens And Dissociative Drugs Including LSD, Psilocybin, Peyote, DMT, Ayahuasca, PCP, Ketamine, Dextromethorphan, and Salvia.* Research Report Series, Publication Number 15-4209, **2015**.
- 84) **Nichols DE.** Hallucinogens, *Pharmacology and Therapeutics* **2004**;101(2):131-181.
- 85) **Karacaer F.** Ketamin: Yeni bir antidepresan?. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, **2015**;7(1):30-40.
- 86) National Institute of Health, National Institute on Drug Abuse. Hallucinogens. Erişim: (<https://d14rmgrtwzf5a.cloudfront.net/sites/default/files/drugfacts-hallucinogens.pdf>), Erişim tarihi:22.05.2020.
- 87) **Becker HS.** History, culture and subjective experience: An exploration of the social bases of drug-induced experiences. *Journal of Health and Social Behavior*, **1967**;8(3):163-176.
- 88) **Luke D.** A tribute to albert hofmann on his 100th birthday: the mysterious discovery of lsd and the impact of psychedelics on parapsychology. *The Paranormal Review*, **2006**;37:1-8.
- 89) **Center for Behavioral Health Statistics and Quality, Substance Abuse and Mental Health Services Administration.** *Key substance use and mental health indicators in the United States: Results from the 2016 National Survey on Drug Use and Health*, Rockville: HHS Publication, **2017**.
- 90) **Cengiz C, Bal U, Ulutaş KT, Dağlıoğlu N.** Mescaline abuse via peyote cactus: the first case report in Turkey. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, **2016**;17(Ek.3):68-70.
- 91) **Ögel K.** *Bağımlılık ve Tedavisi Temel Kitabı*, Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul: Kültür Sanat Yayıncılık, **2018**.
- 92) **Renteln AD.** *The Cultural Defense.* New York: Oxford University Press, **2004**.
- 93) **Dombrowe CA.** *Touched By Spirit: A Heuristic Study Of Healing Experiences In Peyote Ceremonies*, California: California Institute of Integral Studies, **2005**.

- 94) **Fickenscher A, Novins DK, Manson SM.** Illicit peyote use among American Indian adolescents in substance abuse treatment: a preliminary investigation. *Substance Use & Misuse*, 2006;41:8:1139-1154.
- 95) **Köknel Ö.** *Bağımlılık "Alkol ve Madde Bağımlılığı"*, 1. Basım, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, 1998.
- 96) **Frankenburg FR.** *Addictions: Elements, History, Treatments, and Research*, Santa Barbara: Health and Psychology Sourcebooks, 2019.
- 97) **Garcia-Romeu A, Kersgaard B, Addy, PH.** Clinical applications of hallucinogens: A review. *Experimental And Clinical Psychopharmacology*, 2016;24(4):229-268.
- 98) **Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi.** *Avrupa Uyuşturucu Raporu 2019: Eğilimler ve Gelişmeler*, Lüksemburg: Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Bürosu, 2019.
- 99) **Özden SY.** *Uyuşturucu Madde Bağımlılığı*, Genişletilmiş 3. Basım, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2019.
- 100) **Leikin JB, Krantz AJ, Zell-Kanter M, Barkin RL, Hryhorczuk DO.** Clinical features and management of intoxication due to hallucinogenic drugs. *Medical toxicology and adverse drug experience*, 1989;4(5):324-350.
- 101) **Klepfisz A, Racy J.** Homicide and LSD. *Jama*, 1973;223(4):429-430.
- 102) **Demir Ö, Zengin EB.** *Halusinojenler*. In: *Bağımlılık Yapan Maddeler ve Toksikolojisi*. Ed: Akgür SA, Coşkunol H. İzör: Ege Üniversitesi Yayınları, 2014:157-170.
- 103) **Efeoğlu P, Dağlıoğlu N, Hilal A, Gülmen MK.** Cinsel saldırılarda kullanılan ilaçlar: özellikleri ve toksikolojik incelemeleri. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 2013;22(3):418-425.
- 104) **Flanagan, Ives RJ.** Volatile substance abuse. *Bull Narc.*, 1994;46(2):49-78.
- 105) **Parliament Of Victoria Drugs and Crime Prevention Committee.** *Inquiry into the Inhalation of Volatile Substances Discussion Paper*, Melbourne: Government Printer for the State of Victoria, 2002.
- 106) **Baydala L.** Inhalant abuse. *Paediatrics & child health*, 2010;15(7):443-454.
- 107) **Örken C, Tavşanlı ME.** Madde Bağımlılığının Nörolojik Etkileri. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 2014;30(Ek sayı 2):110-114.
- 108) **Bass M.** Sudden sniffing death. *Journal of the American Medical Association*, 1970;212(12):2075-2079.
- 109) **Flanagan RJ, Ruprah M, Meredith TJ and Ramsey JD.** An introduction to the clinical toxicology of volatile substances. *Drug Safety*, 1990;5(5):359-383.
- 110) **Shepherd RT.** Mechanism of sudden death associated with volatile substance abuse. *Human toxicology*, 1989;8(4):287-291.
- 111) **Lubman DI, Yücel M, Lawrence AJ.** Inhalant abuse among adolescents: neurobiological considerations. *Br J Pharmacol*, 2008;154(2):316-326.
- 112) **d'Abbs P, MacLean S.** *Volatile Substance Misuse: A Review of Interventions Monograph Series No 65*, Australia: National Drug Strategy, 2008.
- 113) **Garland EL, Howard MO.** Volatile substance misuse clinical considerations, neuropsychopharmacology and potential role of pharmacotherapy in management. *CNS Drugs*, 2012;26(11):927-935.

- 114) **Duman Kadiođlu M.** *Opioidler.* In: Bağımlılık Yapan Maddeler ve Toksikolojisi, Ed: Akgür SA, Coşkunol H, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, **2014**:135-156.
- 115) **Bovill JG, Sebel PS, Stanley TH.** Opioid analgesics in anesthesia: with special reference to their use in cardiovascular anesthesia, *Anesthesiology*, **1984**;61(6):731-755.
- 116) United Nations Office on Drugs and Crime. World Drug Report 2019: 35 million people worldwide suffer from drug use disorders while only 1 in 7 people receive treatment. Erişim: (https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/2019/June/world-drug-report-2019_35-million-people-worldwide-suffer-from-drug-use-disorders-while-only-1-in-7-people-receive-treatment.html), Erişim tarihi: 12.12.2019.
- 117) **Degenhardt L, Whiteford HA, Ferrari AJ, Baxter AJ, Charlson FJ, Hall WD et al.** Global burden of disease attributable to illicit drug use and dependence: findings from the global burden of disease study 2010. *The Lancet*, **2013**;382(9904):1564-1574.
- 118) **Toklu HZ.** Hypnos'un haşhaşından morfeus'un morfinine. *Türk Farmokoloji Derneđi Bülteni*, **2011**;108:19-21.
- 119) Providentia A biased look at psychology in the World. Soldier's disease part I. Erişim: (<https://drvitelli.typepad.com/providentia/2011/02/soldiers-disease.html>), Erişim tarihi: 12.12.2019.
- 120) **Golub A, Bennett AS.** Introduction to the special issue: drugs, wars, military personnel, and veterans. *Substance Use & Misuse*, **2013**;48(10):795-798.
- 121) **McCallum JE.** *Military Medicine: From Ancient Times To The 21st Century*, Santa Barbara: Abc-Clio., **2008**.
- 122) NSW Government Police Publication No: 44. Heroin and the law. Erişim: (https://www.police.nsw.gov.au/__data/assets/file/0015/2409/Heroin.pdf), Erişim tarihi: 12.12.2019.
- 123) **Gach K, Wyreńska A, Fichna J, Janecka A.** (2011). The role of morphine in regulation of cancer cell growth. *Naunyn-Schmiedeberg's archives of pharmacology*, **2011**;384(3):221-230.
- 124) **Lewis NL, Williams JE.** Acute pain management in patients receiving opioids for chronic and cancer pain. *Continuing Education in Anaesthesia, Critical Care & Pain*, **2005**;5(4):127-129.
- 125) **Norman IJ, Bergin M, Parry CD, Van Hout MC.** Best practices and innovations for managing codeine misuse and dependence. *Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences*, **2016**;19(3):367-381.
- 126) **Sonnenberg CM, Bierman EJM, Deeg DJH, Comijs HC, van Tilburg W, Beekman ATF.** Ten-year trends in benzodiazepine use in the Dutch population. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, **2012**;47(2):293-30.
- 127) **Longo LP, Johnson B.** Addiction: Part I. Benzodiazepines—Side Effects, Abuse Risk and Alternatives. *The American Academy of Family Physicians*, **2000**;61(7):2121-2128.
- 128) **Ögel K.** *Madde Bağımlılarına Yaklaşım ve Tedavi*, 2. Baskı, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, **2002**.
- 129) **Devenyi P, Wilson M.** Abuse of barbiturates in an alcoholic population. *Canadian Medical Association Journal*, **1971**;104(3):219-221.
- 130) **Kramer JC.** Introduction to amphetamine abuse, *Journal of Psychedelic Drugs*, **1969**;2(2):8-13.

- 131) **Rasmussen N.** America's first amphetamine epidemic 1929–1971: A quantitative and qualitative retrospective with implications for the present. *American Journal of Public Health*. **2008**;98(6):974-985.
- 132) **Lloyd JU.** Coca—"The divine plant of the incas". *The Journal of the American Pharmaceutical Association*, **1913**;2(10):1242-1244.
- 133) **Karaalp A.** *Kokain*. In: Bağımlılık Yapan Maddeler ve Toksikolojisi. Ed: Akgür SA, Coşkunol H. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, **2014**:117-124.
- 134) **Grzybowski A.** The history of cocaine in medicine and its importance to the discovery of the different forms of anaesthesia. *Klinika Oczna*, **2007**;109(1-3):101-105.
- 135) **Shaffer H.** Uber coca: Freud's cocaine discoveries. *Journal of Substance Abuse Treatment*, **1984**;1(3):205-217.
- 136) **Hall M.** "Coca koller". The beginning of local anesthesia. *Anesthesia Progress*, **1972**;19(3):65-67.
- 137) **Arıkan Z.** *Kokain Kullanımına Bağlı Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar*. In: T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Madde Bağımlılığı Tanı ve Tedavi Kılavuzu El Kitabı. Ankara: Bakanlık Yayın Numarası: 879, **2012**.
- 138) **Çalışkan M.** *Madde Bağımlılığının Biyo-Psiko-Sosyal ve Hukuksal Analizi*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, **2018**.
- 139) **Uzbay T.** Bağımlılık yapan maddeler ve özellikleri. *Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi*, **2006**;16-33.
- 140) National Institute on Drug Abuse (NIDA). Research report series, cocaine. Erişim: (<https://www.drugabuse.gov/node/pdf/1141/cocaine>), Erişim tarihi:28.05.2020.
- 141) **Vatandaş C, Can B, Mahitapoğlu H, Yaman V, Kirbaşoğlu Z.** *Türkiye'de Gençlik ve Uyuşturucu Madde Sorunu*, İstanbul: SEKAM Yayınları: 11, **2015**.
- 142) **Johnson BD, Hamid A, Sanabria H.** Emerging models of crack distribution. *Drugs, crime, and social policy: Research, issues, and concerns*, **1992**;35(1)56-78.
- 143) **Chen T, Zhong N, Jiang H, Zhao M, Chen Z, Sun H.** Neuropsychiatric symptoms induced by large doses of nitrous oxide inhalation: A case report. *Shanghai Arch Psychiatry*, **2018**;30(1):56-59.
- 144) **Alai AN, Ritter KR, Nabili ST, Saemi AM, Kulkarni R.** Nitrous oxide administration. Erişim: (<https://emedicine.medscape.com/article/1413427-overview#a2>), Erişim tarihi: 28.05.2020.
- 145) **Gillman MA.** Nitrous oxide abuse in perspective. *Clinical Neuropharmacol*, **1992**;15(4):297-306.
- 146) **Avrupa Uyuşturucu ve Uyarıcı Bağımlılığını İzleme Merkezi.** *Mercek Altındaki Uyuşturucular*, Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi, **2011**.
- 147) European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction. Mission. Erişim: (<http://www.emcdda.europa.eu/about/mission>), Erişim tarihi: 26.09.2018.
- 148) European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction. EMCDDA your reference point on drugs in Europe. Erişim: (<http://www.emcdda.europa.eu/about>), Erişim tarihi: 26.09.2018.
- 149) European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction. Reitox Network. Erişim: (<http://www.emcdda.europa.eu/about/partners/reitox-network>), Erişim tarihi: 03.10.2018.

- 150) European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction. Partners. Erişim: (<http://www.emcdda.europa.eu/about/mission>), Erişim tarihi:03.10.2018.
- 151) **European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction.** *European Drug Report Trends and Developments*, Lucembourg: Publication Office of the European Union, **2018**.
- 152) **King LA.** *Forensic chemistry of substance misuse: a guide to drug control*, Cambridge: RSC Publishing, **2019**.
- 153) **King LA, Sedefov R.** *Europol, Early-warning system on new psychoactive substances, Operating Guidelines*, Belgium: Office for Official Publications of the European Communities, **2007**.
- 154) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *Monitoring New Drugs*, Belgium: Office for Official Publications of the European Communities, **2006**.
- 155) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *Early Warning System, National Profiles*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, **2012**.
- 156) **Akgül A, Aşcıoğlu F.** *Uyuşturucu Maddelerde Yeni Trendler ve Erken Uyarı Sistemi*. In: Örgütlü Suçlar ve Yeni Trendler. Ed. Demir OÖ, Sever M., Ankara: Polis Akademisi Yayınları, **2011**:29-56.
- 157) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *New Psychoactive Substances In Europe. An Update From The EU Early Warning System*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, **2015**.
- 158) Official Journal of European Union, Council Decision 2005/387/JHA of 10 May 2005. Erişim: (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005D0387&from=EN>), Erişim tarihi:30.05.2020.
- 159) Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı. Tarihçe. Erişim: (<http://www.narkotik.pol.tr/TUBIM/Sayfalar/HAKKIMIZDA.aspx>), Erişim tarihi:28.10.2018.
- 160) **Akgül A, Kaptı A.** *Türkiye'nin Uyuşturucu ile Mücadele Politikası: Politika Süreç Analizi*. In: Yerelden Küresele Sınırşan Suçlar. Ed. Sözen MA, Demir OÖ, Özeren S. Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2010**.
- 161) **Türkiye Uyuşturucu ve Uyarıcı Bağımlılığını İzleme Merkezi.** *2009 Yılı Türkiye Uyuşturucu Raporu: Yeni Gelişmeler, Trendler, Seçilmiş Konular*. TUBİM Yayınları, Ankara, **2009**.
- 162) **Akgül A, Güner C.** The European Union and emergence of a drug policy institution in Turkey. *Drugs: education, prevention and policy*, **2014**;21(6):460-469.
- 163) Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Görevler. Erişim: (<http://www.narkotik.pol.tr/TUBIM/Sayfalar/GOREVLERIMIZ.aspx>), Erişim tarihi:28.10.2018.
- 164) **Koçak N.** Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi. *Yeni- Nesil Psiko-Aktif Maddeler Sempozyumu*, **2013**:17-20.
- 165) 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2313.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 166) **İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı.** *EMCDDA 2011 Ulusal Raporu (2010 verileri) Reitox Ulusal Temas Noktası, Türkiye Yeni Gelişmeler, Trendler, Seçilmiş Konular, Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi*, Ankara, **2011**.

- 167) Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname. Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707M2.pdf>), Erişim tarihi:23.05.2020.
- 168) **Soyaslan D.** *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Güncelleştirilmiş 12. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, **2018**.
- 169) **Aşıcıoğlu F.** Yeni nesil psiko- aktif maddeler. *Yeni Nesil Psiko-Aktif Maddeler Sempozyumu*, **2013**:3-5.
- 170) **Koca M.** Türk Ceza Hukukunda suçun konusu olarak uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin belirlenmesi. *Yeni Nesil Psiko-Aktif Maddeler Sempozyumu*, **2013**:15-17.
- 171) 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020, 16:48)
- 172) **Balci M.** *Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Madde Ticareti Suçları (TCK. m. 188)*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2009**.
- 173) **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.** *Türk Ceza Hukuku Mevzuatı Cilt I (Kanunlar)*, Güncellenmiş 22. Bası, Ankara: Seçkin Yayınları, **2018**.
- 174) **Öner MZ.** *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2011**.
- 175) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf>), Erişim tarihi:25.05.2020.
- 176) **Ruhi AC.** *Türk Ceza Kanunu'nda Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, **2017**.
- 177) **Kurt Ş, Kurt E.** *Uygulamada Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları ve İlgili Mevzuat*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2007**.
- 178) Kenevir Ekimi ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik. Erişim: (https://www.tarimorman.gov.tr/Belgeler/Mevzuat/Yonetmelikler/kenevirekimi_ve_kontroluhakkinda_yonetmelik.pdf), Erişim tarihi:23.05.2020.
- 179) **Parlar A, Kızıkaya A.** *Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Ankara: Bilge Yayınevi, **2018**.
- 180) **Yolcu F.** *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK m.188)*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2015**.
- 181) **Selbes E.** *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu*, Adalet Yayınevi, Ankara, **2017**.
- 182) **Çalışkan S.** *Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2013**.
- 183) **Ergen C.** *Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu Madde Suçları*, Ankara: Gaye Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A. Ş., **1988**.
- 184) 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3298.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 185) Haşhaşın Ekimi, Kontrolü, Toplanması, Değerlendirilmesi, İmhası, Satın Alınması, Satılması, İhracı Ve İthali Hakkında Yönetmelik. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.8812850.pdf>), Erişim tarihi:25.05.2020.
- 186) **Hafizoğulları Z, Özen M.** *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Toplama karşı Suçlar, Tıpkı Basım 3. Baskı, Ankara: US-A Yayıncılık, **2017**.

- 187) Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi. Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/12596.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 188) **Bewley-Taylor D, Jelsma M.** Regime change: re-visiting the 1961 single convention on narcotic drugs. *International Journal of Drug Policy*, **2012**;23(1):72-81.
- 189) **Bewley-Taylor D, Jelsma M.** Fifty years of the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs: A reinterpretation. *Series on Legislative Reform of Drug Policies*, **2011**;1-20.
- 190) United Nations. Single Convention On Narcotic Drugs, 1961, as amended by the 1972 Protocol Amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961. Erişim: (https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf), Erişim tarihi:31.05.2020.
- 191) 1971 Tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi. Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17272.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 192) United Nations. United Nations Commentary on the Convention on Psychotropic Substances. Erişim: (https://www.unodc.org/documents/treaties/organized_crime/Drug%20Convention/Commentary_on_the_Convention_1971.pdf), Erişim tarihi:21.12.2019.
- 193) 1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi. Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22551.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 194) United Nations Treaty Collection Narcotic Drugs And Psychotropic Substances, Erişim: (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtidsg_no=VI-19&chapter=6), Erişim tarihi:22.12.2019.
- 195) Unicef. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. Erişim: (<https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>), Erişim tarihi:20.12.2019.
- 196) **Çocuk Hakları İzlenme ve Raporlanma.** Çocukların Hakları Ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme: Bir Tarihçe. Erişim: ([Http://Www.Cocukhaklariizleme.Org/Bir-Tarihce-Cocuklarin-Haklari-Ve-Birlesmis-Milletler-Cocuk-Haklarına-Dair-Sozlesme](http://www.Cocukhaklariizleme.Org/Bir-Tarihce-Cocuklarin-Haklari-Ve-Birlesmis-Milletler-Cocuk-Haklarına-Dair-Sozlesme)), Erişim tarihi:21.12.2019.
- 197) Avrupa Topluluğu Ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Uyuşturucu Veya Psikotrop Maddelerin Yasadışı Üretiminde Sıkça Kullanılan Ara Ve Kimyasal Maddelere Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun. Erişim: (https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc088/kanuntbmmc088/kanuntbmmc08805138.pdf), Erişim tarihi:25.05.2020.
- 198) **Bayraktar K, Keskin Kızıroğlu S, Yıldız AK, Zafer H, et al.** *Özel Ceza Hukuku Cilt V, Genel Tehlike Yaratın, Çevreye Karşı ve Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar*, 1. Baskı, İstanbul: On iki Levha Yayıncılık, **2019**.
- 199) **Ferragut, S.** Organized crime, illicit drugs and money laundering: The United States and Mexico. *International Security Programme Paper*, **2012**;01:1-30.
- 200) **United Nations Institute for Disarmament Research.** *Curbing illicit trafficking in small arms and sensitive technologies: An action-oriented agenda*. United Nations Publications, Geneva, **1998**.
- 201) **Moore JA.** These are drugs. These are drugs using guns. Any questions? An analysis of the diverse applications of 18 U.S.C. § 924(C)(1). *California Western Law Review*, **1993**;30(1):179-200.
- 202) **Portella DDA, de Araújo EM, de Oliveira NF, Chaves JM, et al.** Intentional homicide, drug trafficking and social indicators in Salvador, Bahia, Brazil. *Ciência & Saúde Coletiva*, **2019**;24(2):631-639.

- 203) **Brownstein HH, Mulcahy TM, Fernandes-Huessy J, Taylor BG, Woods D.** The organization and operation of illicit retail methamphetamine markets. *Criminal Justice Policy Review*, **2012**;23(1):67-89.
- 204) **Reilly D, Scantleton J, Didcott P.** Magistrates' early referral into treatment (merit): preliminary findings of a 12-month court diversion trial for drug offenders. *Drug and Alcohol Review*, **2002**;21(4):393-396.
- 205) **US Department of Justice.** Fact Sheet: Drug-Related Crime. *Drugs & Crime Data*, **1994**;1-5.
- 206) **Çaşın MH.** *Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Sınır Güvenliği.* In: Uyuşturucu Madde Suçlarıyla Mücadele. Ed. Ünver Y, Öz K. Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2018**:127-144.
- 207) Anayasa Mahkemesi 6.3.1980 tarih ve 1979/35E. – 1980/17K. Sayılı İlamı, *Anayasa Mahkemesi Kararları Dergisi*, İkinci Tıpkı Basım, Ankara üniversitesi basımevi, **1992**;18:125-142. Erişim: (https://www.anayasa.gov.tr/media/4937/kd_18.pdf), Erişim tarihi:10.05.2020
- 208) **Tezcan D, Erdem MR, Önok M.** *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Güncellenmiş 17. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2019**.
- 209) **Siegel JA, Mirakovits K.** *Forensic Science: The Basics*, Second Edition. New York: Taylor & Francis Group, **2007**.
- 210) **Houck MM, Siegel JA.** *Adli Bilimlerin Temeli*, İkinci Basımdan Çeviri, Çev. Ed. Doğan Y. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, Atlas Akademik Basım Yayın Dağıtım, **2016**.
- 211) **Samarji AN.** *Mapping the Complexity of Forensic Science: Implications for Forensic Science Education.* Victoria University, Avustralya, **2010**.
- 212) **Maras MH, Miranda MD.** Forensic science. *Encyclopedia of Law and Economics*, **2014**:1-6.
- 213) CrimeSceneInvestigatorEdu.Org. What is Forensics?. Erişim: (<https://www.crimesceneinvestigatoredu.org/what-is-forensic-science/>), Erişim tarihi: 07.09.2020
- 214) Parliament by the Secretary of State. Forensic Science Strategy: A national approach to forensic science delivery in the criminal justice system, London, 2016. Erişim: (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/506683/54493_Cm_9217_Forensic_Science_Strategy_Print_ready.pdf), Erişim tarihi: 31.05.2020.
- 215) **Morelato M, Barash M, Blanes L, Chadwick S, Dilag J, e Kuzhiumparambil, U, et al.** Forensic science: current state and perspective by a group of early career researchers. *Foundations of Science*, **2017**;22(4):799-825.
- 216) **Özkara E, Karaman G.** *Adli bilimlerin yapılanması.* In: Hukuk Öğrencileri ve Uygulayıcılar İçin Adli Tıp. Ed: Özkara E. Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2015**:21-34.
- 217) Siegel JA. Forensic Science, Encyclopedia Britannica, Inc. Erişim: (<https://www.britannica.com/science/forensic-science#ref1246174>), Erişim tarihi: 11.09.2020.
- 218) Criminalistics. Erişim: (<https://aafs.org/Home/Resources/Students/Sections/Criminalistics.aspx>), Erişim tarihi: 11.09.2020.
- 219) Virginia Wesleyan University. The Role of Criminalistics In Police Investigations. Erişim: (<https://online.vwu.edu/news/news/criminalistics/>), Erişim tarihi:10.10.2020.
- 220) **UNODC.** *Crime scene and physical evidence awareness for non-forensic personnel*, New York: UNITED NATIONS PUBLICATION Sales No. E.09.IV.5, **2009**.

- 221) **Debnath M, Prasad GB, Bisen PS.** *Forensic Medicine*. In: Molecular diagnostics: promises and possibilities. Ed. Denbath M, Prasad GB, Biesen PS. London: Springer Science & Business Media, **2010**:425-434.
- 222) **Hanci İH.** Adli tip analizi. *TBB Dergisi*, **2004**;50:162-166.
- 223) **Cappelletti S, Aromatario M, Bottoni E, Fiore PA, Straccamore M, Ronchi FU, et al.** Drug-related deaths with evidences of body packing: two case reports and medico-legal issues. *Legal Medicine*, **2016**;20:23-26.
- 224) **Batterman SC, Batterman SD.** *Forensic Engineering*, McGraw-Hill Yearbook of Science & Technology, **2002**.
- 225) **Carper KL.** *Forensic Engineering*, Second Edition CRC Press, **2001**.
- 226) **Mounteney J, Bo A, Klempova D, Oteo A, Vandam L.** *The Internet And Drug Markets: Summary of Results From An EMCDDA Trendspotter Study*, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) Publications **2015**.
- 227) **Van Baar RB, Van Beek HMA, Van Eijk EJ.** Digital Forensics as a Service: A game changer. *Digital Investigation*, **2014**;11:54-62.
- 228) **Jones JT.** Advances in drug testing for substance abuse alternative programs. *Journal of Nursing Regulation*, **2016**;6(4):62-67.
- 229) **Issa SY.** *Forensic toxicology. In poisoning in the modern world-new tricks for an old dog?*. IntechOpe, **2019**.1-12.
- 230) **Vuori E, Ojanperä I.** *Forensic toxicology*. In: General And Applied Toxicology. **2011**:2421-2436.
- 231) **Mahanta P.** Substance abuse and its medico-legal considerations. *Journal of Clinical Pathology and Forensic Medicine*, **2011**;2(2):7-12.
- 232) **Ward JT.** What is forensic psychology?, American Psychological Association. Erişim: (<https://www.apa.org/ed/precollege/psn/2013/09/forensic-psychology>), Erişim tarihi: 07.09.2020.
- 233) **Ozili PK.** Forensic accounting theory. *Finance, Insurance and Risk Management Theory and Practices*, **2020**;1:1-16.
- 234) **Emmanuel OG, Enyi EP, Olajide DS.** Forensic accounting techniques and integrity of financial statements: an investigative approach. *Journal of African Interdisciplinary Studies (JAIS)*, **2018**;2(3):1-23.
- 235) Interpol. Interpol: Trace the money to fight drug trafficking, Erişim: (<https://www.interpol.int/es/Noticias-y-acontecimientos/Noticias/2018/INTERPOL-Trace-the-money-to-fight-drug-trafficking>), Erişim tarihi: 15.09.2020.
- 236) **Bartol CR, Bartol AM.** *Introduction to forensic psychology: Research and application*. California: Sage Publications, **2012**.
- 237) **McEwen T.** *The Role and Impact of Forensic Evidence in the Criminal Justice System*, Final Report. Virginia: Institute for Law and Justice, **2010**.
- 238) **Dönmez D.** Yeni Cmk'da bilirkişi kavramı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan*, **2007**;9:1145-1177.
- 239) **Yokuş Sevük H.** Ceza muhakemesi hukukunda bilirkişilik. *İÜHFİM*, **2006**;LXIV(1):49-107.
- 240) **Soyaslan D.** Ceza hukukunda bilirkişilik ve bilirkişi raporunun bağlayıcılığı. *TBB Bilirkişilik Sempozyumu*, **2001**:263-290.

- 241) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5271.pdf>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 242) **Karaburun G.** Karar örnekleriyle Yargıtay'ın bilirkişiliğe bakışı ve bilirkişiliğin sorunları, *Adli Tıp Bülteni*, **2017**;22(3):200-207.
- 243) **Öntan Y.** Ceza muhakemesinde bilirkişilik. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (Ceza Ve Ceza Muhakemesi Hukuku) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, **2011**.
- 244) **Dülger İ.** Ceza muhakemesi kanunundaki bilirkişi incelemesine ilişkin düzenlemelerin değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2007**;11(1-2)657-678.
- 245) **Durmaz A.** Ceza muhakemesi hukukunda bilirkişilik. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, **2015**.
- 246) **Rossy Q, Décary-Héту D, Delémont O, Mulone M.** *The Routledge International handbook of forensic intelligence and criminology*. Routledge, **2017**.
- 247) The Conversation Academic Rigour Journalistic Flair. Let forensic science help prevent a crime or a disaster. Erişim: (<https://theconversation.com/let-forensic-science-help-prevent-a-crime-or-a-disaster-62167>), Erişim tarihi: 31.05.2020.
- 248) **Dülger İ.** *Uyuşturucu veya uyarıcı Madde İmal ve Ticareti*. In: Uyuşturucu Madde Suçlarıyla Mücadele. Ed: Ünver Y, Öz K. Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2018**:51-64.
- 249) **Zafer H.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75*, 6. Bası, İstanbul: Beta Yayıncılık, **2016**.
- 250) **Hafizoğulları Z, Özen M.** *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Kısmen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 10. Baskı, Ankara: US-A Yayıncılık, **2017**.
- 251) **Birtek F.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2016**.
- 252) **Soyaslan D.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncelleştirilmiş 7. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, **2016**.
- 253) **Koca M, Üzülmöz İ.** *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 10. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2017**.
- 254) **Toroslu N, Toroslu H.** *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Ankara: Savaş Yayınevi, **2018**.
- 255) **Centel N, Zafer H, Çakmut Ö.** *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, Yenilenmiş ve gözden Geçirilmiş 9. Bası, İstanbul: Beta Yayıncılık, **2016**.
- 256) **Özgenç İ.** *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 14. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2018**.
- 257) **Parlar A, Hatipoğlu M.** *Türk Ceza Kanunu Yorumu (Madde 141-345)*, 2. Cilt, Ankara: Yayın Matbaacılık, **2007**.
- 258) **Elmas B.** *Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2018**.
- 259) **Parlar A, Demirel G.** *Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Ankara: Bilge Yayınevi, **2015**.
- 260) **Artuk ME, Gökçen A, Aışahin E, Çakır K.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Yenilenmiş Gözden Geçirilmiş 11. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi,, **2017**.
- 261) **Akbulut B.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara. Adalet Yayınevi, **2017**.

- 262) **Özbek VÖ, Doğan K, Bacaksız P, Tepe İ.** *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2017**.
- 263) **Akkaya Ç.** *Örgüt Suçu & Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Ankara: Adalet Yayınevi, **2010**.
- 264) **Yokuş Sevük H.** *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2019**.
- 265) **Yurtcan E.** *Yargıtay Kararları Işığında Uyuşturucu Suçları (Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar)*, Güncelleştirilmiş 4. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2019**.
- 266) **Savaş V, Mollamahmutoğlu S.** *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, 3. Cilt, 2.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi, **1998**.
- 267) **Günay E.** *Uygulamalı Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları ve İlgili Mevzuat*, Gözden Geçirilmiş Genişletilmiş 4. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2007**.
- 268) **Eşitli EA.** Suçların ve cezaların kanuniliği ilkesi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, **2013**;104:225-246.
- 269) **Gürelli N.** Hukuk açısından ilaç alışkanlıkları. *İÜHFM*, **1975**;41(1-2):1-14.
- 270) **Öztürk O, Öztürk G.** Bir aile hekimliği biriminde düzenlenen yeşil reçetelerin geriye dönük incelenmesi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, **2017**;11(1):38-42.
- 271) **Akkaya Ç.** *Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2013**.
- 272) Y. 10. CD. 29.02.2012 Tarih ve 2010/30978E. 2012/2008K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 273) Y. 10.CD 19.01.2012 Tarih ve 10807/343 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no:215).
- 274) **Hakeri H.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 21. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, **2017**.
- 275) **İtişgen R.** Türk ceza hukukunda zimmet suçu. *İÜHFM*, **2013**;71(1):639-672.
- 276) **Akbulut B.** Bağlılık huralı. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2010**;14(1):167-214.
- 277) Zafer H. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK m. 188). Erişim: (<https://docplayer.biz.tr/330159-Uyusturucu-veya-uyarici-madde-imal-ve-ticareti-sucu-tck-m-188.html>), Erişim Tarihi: 23.10.2019.
- 278) **Demirbaş T.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncellenmiş 11. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2016**.
- 279) **Katoğlu T.** Ceza hukukunda suçun mağduru kavramının sınırları. *AÜHFD*, **2012**;61(2):657-693.
- 280) **Boyacı A.** Ceza muhakemesinde davaya katılma. *İÜHFM*, **2011**;71(1):157-176.
- 281) **Karakaş Doğan F.** Suçtan doğan mağduriyetin devlet tarafından giderilmesi ve suç mağdurlarına yardım hakkında kanun tasarısı. *TBB Dergisi*, **2011**;(95):197-234.
- 282) **Jenner MS.** International drug trafficking: A global problem with a domestic solution. *Indiana Journal Of Global Legal Studies*, **2011**;18(2):901-927.
- 283) **Stephen EN.** Drug trafficking and the threat to Nigeria's national security. *Canadian Social Science*, **2016**;12(12):1-11.
- 284) **United Nations Office on Drugs and Crime.** Drug-Related Resolutions and Decisions 1980 to 1989. Erişim: (https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/Resolutions_Decisions/Resolutions-Decisions_1980-1989.html), Erişim tarihi:05.11.2018.

- 285) **Yenisey F.** Uyuşturucu maddeler sorununun ceza hukuku yönü. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **1983**;1(1):171-191.
- 286) **Tezcan D.** Uyuşturucu maddelerin yasadışı ticaretini önleyici tedbirler. *Türk İdare Dergisi*, **1987**;59(374-377):36-61.
- 287) **Erman S, Özek Ç.** *Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamununun Selametine karşı Suçlar (TCK 369-413)*, İstanbul: Dünya Yayıncılık, **1995**.
- 288) YCGK, 22.10.1990 Tarih ve 1990/5-231E., 1990/250K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 289) **İçer Z.** Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları (TCK m.188/1, 3) Bakımından Hukuka Uygunluk Sebepleri ve Kusurluluğu Kaldıran Hallerin Değerlendirilmesi, 1-8. Erişim: (https://www.academia.edu/39776690/Uyu%C5%9Fturucu_veya_Uyar%C4%B1c%C4%B1_Madde_%C4%B0mal_ve_Ticareti_Su%C3%A7lar%C4%B1_TCK_m.188_1_3_Bak%C4%B1m%C4%B1ndan_Hukuka_Uygunluk_Sebepleri_ve_Kusurlulu%C4%9Fu_Kald%C4%B1ran_Hallerin_De%C4%9Flendirilmesi), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 290) **İçel K.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Yenilenmiş 4. Bası, İstanbul: Beta Yayıncılık, **2017**.
- 291) **Tozman Ö.** İhmal suçlarında teşebbüs ve gönüllü vazgeçme. *TBB*, 2009;84:160-187.
- 292) **Önder A.** Mütemedî suç. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, **1963**;29(1-2):75-120.
- 293) **Yerdelen E.** Mütemedi kesintisiz suç. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, **2014**;18:113-152.
- 294) **Ö VÖ, Kanbur N, Doğan K, Bacaksız P, Tepe İ.** *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, **2010**.
- 295) Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Erişim: (<https://sozluk.gov.tr/?kelime=>), Erişim tarihi:26.10.2019.
- 296) **Erem Faruk.** *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler IV*, Ankara: Seçkin Kitabevi, **1985**.
- 297) **Yılmaz Y.** *Yargıtay İçtihatları Işığında Uyuşturucu Madde Ticaretiyle Mücadele*. In: Disiplinler Arası ve Ceza Hukuku Boyutlarıyla Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Ticaretiyle Mücadele. Ed. Sınar H. İstanbul: Lale Yayıncılık, **2015**.
- 298) Y. 10. CD. 21.05.1992 Tarih ve 1992/5557E. 1992/6015K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 299) Y. 5. CD. 20.04.1983 Tarih ve 557/1351, Y. 5. CD. 02.05.1973 Tarih ve 678/1149 Sayılı İlamı.
- 300) **Aydın M.** İşlenemez suç (Elverişsiz teşebbüs). *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2013**;21(1):77-104.
- 301) **Alacakaptan U.** *İşlenmez suç*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, **1968**.
- 302) YCGK, 18.09.2012 Tarih ve 2012/10-1253E 2012/1769K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 303) Y. 10. CD, 15/12/2011 Tarih ve 2011/10792E., 2011/58701K. Sayılı İlamı. Türkiye Hukuk, Erişim: (<https://www.turkiyehukuk.org/yargitay-ictihatleri-isiginda-uyusturucu-madde-ticaretiyle-mucadele/>), Erişim tarihi: 01.06.2020.
- 304) Gümrük Kanunu, Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4458.pdf>), Erişim tarihi:25.05.2020.

- 305) Y. 10. CD. 14.11.2014 Tarih ve 2014/4257E., 2014/12698K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 306) Kararparanın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakebesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4208.pdf>), Erişim tarihi:24.05.2020.
- 307) Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=12064&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>), Erişim tarihi:24.05.2020.
- 308) Y. 10 CD. 09.01.2012 Tarih ve 2008/3482 E., 2012/34K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 215).
- 309) Türk Borçlar Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6098.pdf>), Erişim tarihi:25.05.2020.
- 310) **Tekin N.** Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ithal ve ihraç etmek ile satmak, satın almak, kabul etmek, ve bulundurmamak suçları. *Terazi Hukuk Dergisi*, **2009**;37(4):95-110.
- 311) Y. 10. CD. 30.06.2003 Tarih ve 2003/2463E., 2003/18085K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 312) **Malkoç İ, Güler M.** *Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler Cilt 3*, Ankara: Adil Yayınevi, **1996**.
- 313) Y. 10. CD. 27.04.2009 Tarih ve 2007/21016E. 2009/7506K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 314) YCGK, 01.03.1982 Tarih ve 1982/5-17E.-76K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 215).
- 315) **Çetin SH.** *Kullanmak İçin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek, Bulundurmamak ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanmak Suçu*, Ankara: Bilge Yayınevi, **2017**.
- 316) **Alacakaptan U.** *Suçun Unsurları*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara: Sevinç Matbaası, **1975**.
- 317) Kontrole Tabi Kimyasal Maddeler Hakkında Yönetmelik. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5542&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>), Erişim tarihi:21.05.2020.
- 318) **Ö VÖ, Doğan K.** Zorunluluk halinin (TCK m.25/2) hukuki niteliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2007**;9(2):195-222.
- 319) **Dülger MV.** Hukuka uygunluk nedenleri ile mazeret nedenleri arasındaki ayrımın tarihçesi, niteliği ve gerekliliği üzerine karşılaştırmalı bir deneme. *Ceza Hukuku Dergisi*, **2014**;24(9):121-180.
- 320) **Artuç M, Tosun K.** *Türk Hukukunda Suçlar ve Kabahatler ile Açıklamalı-İçtihatlı Tüm Özel Ceza Yasaları*, Cilt II, Ankara: Adalet Yayınevi, **2008**.
- 321) Y. 10. CD. 22.06.1992 Tarih ve 1992/4262E., 1992/198K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 322) Y. 10. CD. 20.12.2006 Tarih ve 2006/13135-14569 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 220).
- 323) Y. 10. CD. 27.10.2009 Tarih ve 2009/1917-16452 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 215).
- 324) Y. 10 CD. 28.01.2014 Tarih ve 2013/12902E. 2014/717K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.

- 325) **İçel K, Evik H.** *Ceza Hukuku Genel Hükümler 2. Kitap Suçun Yapısal Unsurları ve Özel Görünüş Biçimleri*, Yenilenmiş 4. Bası, İstanbul: Beta Yayıncılık, **2007**.
- 326) Y. 10. CD., 14.01.2014 Tarih ve 2009/5335E., 2014/264K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak No: 180).
- 327) Y. 10. CD. 28.04.2011, 2010/28978E. 2011/4247K. Sayılı İlamı Erişim: (<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/71661/545794.pdf?sequence=1&isAllowed=y>), Erişim tarihi: 22.10.2020.
- 328) Y. 10. CD. 27.03.2008, 2008/1585E. 2008/4884K. Sayılı İlamı. (Bknz Kaynak No: 263).
- 329) Y. 10. CD. 29.09.2016, 2015/5370E. 2016/2485K. Sayılı İlamı Erişim: (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>), Erişim tarihi:20.10.2020.
- 330) Y. 10. CD. 27.06.2011, 2009/21446E. 2011/5236K. (Bknz. Kaynak No: 258).
- 331) Y. 10. CD. 19.10.2009, 2009/4827E., 2009/15814K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak No: 263).
- 332) Y. 10. CD. 23.09.2002 Tarih ve 2002/27279E. 2002/22773K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 333) Y. 10. CD. 15/12/2011 Tarih ve 2011/10792E. 2011//58701K. Sayılı İlamı. Türkiye Hukuk, Erişim: (<https://www.turkiyehukuk.org/yargitay-ictihatları-isiginda-uyusturucu-madde-ticaretiyle-mucadele/>), Erişim tarihi:01.06.2020.
- 334) Y. 10. CD. 07. 05. 2012 Tarih ve 2011/26379 E. 2012/8893K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 215).
- 335) Y. 10. CD. 29.05.2008 Tarih ve 2008/3207 E. 2008/8664K. Sayılı İlamı. Erişim: (<http://www.kazanci.com/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 336) Y. 20. CD. 07.07.2020 Tarih ve 2019/7270E., 2020/3985K. Erişim: (Yargıtay Karar Arama, <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasilstemciWeb/>), Erişim tarihi: 25.09.2020.
- 337) YCGK, 25.02.1997 Tarih ve 1996/10-268E. 1997/22 K. Sayılı İlamı. Erişim: (<http://www.kazanci.com/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 338) Y. 10. CD. 04.05.2010 Tarih ve 2009/16647E. 2010/10431K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 228).
- 339) Y. 10. CD., 27.09.2012 Tarih ve 2012/12470E., 2012/14508K. Sayılı İlamı. Erişim: (<http://www.kazanci.com/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 340) 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un (6545 sayılı Kanun) Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140628-9.htm>), Erişim tarihi: 26.05.2020.
- 341) YCGK, 18.06.1996 Tarih ve 1996/10-135E. 1996/146K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no:167).
- 342) Y. 10. CD. 26.05.2015 Tarih ve 2015/2983E. 2015/31528K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>), Erişim tarihi:02.06.2020.
- 343) Y. 10. CD. 23.05.2007 Tarih ve 2007/8349E., 2007/6164K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 164).
- 344) YCGK, 03.04.2007 Tarih ve 2006/10-253E., 2007/80K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 345) **Ünver N.** *Uygulamada Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri ve Cürüm işlemek için Teşekkül Oluşturmak*, Ankara: Turhan Kitabevi, **2001**.

- 346) 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3713.pdf>), Erişim tarihi:26.05.2020.
- 347) **Canak E.** *Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında Etkin Pişmanlık*, 1. Baskı, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayımevi, **2012**.
- 348) YCGK, 22.10.1990 Tarih ve 1990/5-231E., 1990/250K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi:02.06.2020.
- 349) Y. 10. CD. 27.1.1997 Tarih ve 1997/715E., 1997/827K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 350) 5607 Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5607.pdf>), Erişim tarihi:26.05.2020.
- 351) Y. 10. CD. 19.01.2016 Tarih ve 2014/4551E., 2016/155K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 352) Y. 5. CD. 25.10.1982 Tarih ve 3863-3688 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 167).
- 353) Y. 10. CD. 14.12.2010 Tarih ve 2010/6180E., 2010/2713K. Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no:221).
- 354) Y. 10. CD. 01.10.1996 Tarih ve 9768/10270 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 225).
- 355) Y. 10. CD. 10.10.2006 Tarih ve 2006/9262E. 2006/11348 Sayılı İlamı. (Bknz Kaynak no: 297).
- 356) Y. 10. CD. 6.10.1997 Tarih ve 1997/9619E., 1997/8660K. Sayılı İlamı. Erişim: (<http://www.kazanci.com/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 357) **Artuk ME, AA E.** Mukayeseli huuk ve Türk ceza hukukunda güvenlik tedbirleri. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2016**;3(2):5-37.
- 358) Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname(15/8/2017 Tarihli ve 694 Sayılı KHK). Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/08/20170825-13.pdf>), Erişim tarihi:26.05.2020.
- 359) YCGK, 19.06.2007 Tarih ve 2007/10-108E., 2007/152K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 360) **Artuk ME.** Güvenlik tedbirleri. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2008**;12(1-2):461-492.
- 361) Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Erişim: (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5bdb5a3ef00dd1.06060289), Erişim tarihi:01.11.2018.
- 362) **Günler K.** Türk Ceza Hukukunda müsadere. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, **2014**;18(3-4):849-876.
- 363) **Güngör D, Toroslu H.** Müsadere ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması ilişkisi üzerine kısa bir değerlendirme, *Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi*, **2016**;65(4):1967-1980.
- 364) Y. 10. CD. 23.02.2015 Tarih ve 2014/10495E., 2015/63K. Sayılı İlamı. Erişim: (<https://www.kazanci.com.tr/>), Erişim tarihi: 02.06.2020.
- 365) Y. 10. CD. 26.6.1988 Tarih ve 3573-6916 Sayılı İlamı. (Bknz Kaynak no: 167).
- 366) 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.5039&sourceXmlSearch=&MevzuatIiski=0>), Erişim tarihi:09.12.2019.

- 367) 29662 Sayılı Suç Eşyası Yönetmeliği. Erişim: (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/03/20160323-2.htm>), Erişim tarihi:11.12.2019.
- 368) Y. 10. CD. 30.04.1998 Tarih ve 1190-4216 Sayılı İlamı. (Bknz. Kaynak no: 167).
- 369) 5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5275.pdf>), Erişim tarihi:19.10.2020.
- 370) **Aslan Y.** Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu. *Ankara Barosu Dergisi*, **2010**; 2:233-246.
- 371) Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi. Erişim: (<https://hukuk.emu.edu.tr/Documents/yayinlar/milletlerarasi-sozlesme.pdf>), Erişim tarihi: 24.05.2020.
- 372) 5235 Sayılı, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5235.pdf>), Erişim Tarihi: Erişim tarihi:07.12.2019.
- 373) Çocuk Koruma Kanunu. Erişim: (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf>), Erişim Tarihi:07.12.2019.
- 374) 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu(mülga). Erişim: (<https://www.lexpera.com.tr/mevzuat/kanunlar/kacakcilikla-mucadele-kanunu-4926-1>), Erişim tarihi:08.12.2019.
- 375) **Galeotti, M.** Narcotics and nationalism: Russian drug policies and futures. *Brookings Institution*, **2015**:1-11.
- 376) **Paoli L.** Drug trafficking in russia: A form of organized crime?. *Journal of Drug Issues*, **2001**;31(4):1007-1037.
- 377) **Swanström N, He Y.** *China's War on Narcotics: Two Perspectives*. Uppsala: Central Asia-Caucasus Institute Silk Road Studies Program A Joint Transatlantic Research and Policy Center, **2006**.
- 378) Police aim to thwart increasing flow of cocaine to Finland, Erişim: (https://yle.fi/uutiset/osasto/news/police_aim_to_thwart_increasing_flow_of_cocaine_to_finland/11143361), Erişim tarihi:18.05.2020.
- 379) **Barrafato N.** Illegal Drugs in Canada: Refocusing Canada's Drug Strategy. Research Paper, 2013;1-67. Erişim: (<https://ruor.uottawa.ca/bitstream/10393/24133/1/BARRAFATO,%20Nicole%2020131.pdf>) Erişim tarihi:18.05.2020.
- 380) **Michels II, FANG YX, Zhao D, Zhao LY, Lu L.** Comparison of drug abuse in Germany and China. 1. *Acta Pharmacologica Sinica*, **2007**;28(10):1505-1518.
- 381) **Golunov S.** *Drug-trafficking through Russia-Kazakhstan border: Challenge and responses*. In: Empire, Islam, and politics in Central Eurasia. Ed: Uyama T. Japan: Slavic Research Center. **2007**:331-349.
- 382) **United Nations Office on Drugs and Crime.** Illicit Drug Trends in The Russian Federation. United Nations Publications: **2008**;1-24.
- 383) Russian Federatiom Federal Act on narcotic drugs and psychotropic substances. Erişim: (https://www.unodc.org/res/cld/document/rus/federal-act-on-narcotic-drugs_html/fedact98.pdf), Erişim tarihi:10.05.2020.
- 384) The Criminal Code Of The Russian Federation. Erişim: (<http://www.russian-criminal-code.com/PartII/SectionIX/Chapter25.html>), Erişim tarihi:12.05.2020.

- 385) The Criminal Code of The Russian Federation No. 63-Fz Of June 13, 1996, Erişim: (https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/rus_e/WTACCRUS48_LEG_6.pdf), Erişim tarihi:12.05.2020.
- 386) **Huang K, Liu J, Zhao R, Zhao G, Friday PC.** Chinese narcotics trafficking: A preliminary report. *International Journal of Offender Therapy And Comparative Criminology*, **2012**;56(1):134-152.
- 387) Criminal Law of the People's Republic of China. Erişim: (<https://www.fmprc.gov.cn/ce/cgvienna/eng/dbtyw/jdwt/crimelaw/t209043.htm>), Erişim tarihi:11.05.2020.
- 388) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Finland, Country Drug Report 2019, Drug markets. Erişim: (https://www.emcdda.europa.eu/countries/drug-reports/2019/finland/drug-markets_en), Erişim tarihi:11.05.2020.
- 389) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction and National Institute for Health and Welfare Finland.** *Finland Country Drug Report 2017*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, **2017**.
- 390) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Finland, Country drug Report 2019, Drug laws and drug law offences. Erişim: (https://www.emcdda.europa.eu/countries/drug-reports/2019/finland/drug-laws-and-drug-law-offences_en), Erişim:11.05.2020.
- 391) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *Technical Report Drug Trafficking Penalties Across The European Union A Survey Of Expert Opinion.* Luxembourg: Publications Office of the European Union, **2017**.
- 392) The Criminal Code of Finland. Erişim: (<https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1889/en18890039.pdf>), Erişim tarihi:15.05.2020.
- 393) **Boyd S.** Drug Arrests İn Canada, 2017. Vancouver area network of drug users, **2018**:1-11. Erişim: (<https://drugpolicy.ca/wp-content/uploads/2018/09/Addendum.pdf>) Erişim tarihi: 18.05.2020.
- 394) Library of Congress Law. Decriminalization of Narcotics: Canada, Erişim: (<https://www.loc.gov/law/help/decriminalization-of-narcotics/canada.php>), Erişim tarihi: 15.05.2020.
- 395) Government of Canada, Canada Criminal Code, Erişim: (<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/section-462.1-20030101.html>), Erişim tarihi:15.05.2020.
- 396) Government of Canada, Canada Criminal Code, Erişim: (<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/section-462.2-20030101.html> 15.05.2020), Erişim tarihi: 15.05.2020.
- 397) Government of Canada, Canada Criminal Code, Erişim: (<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/page-94.html#h-123380>), Erişim tarihi:15.05.2020.
- 398) **Quann N.** Drug use and offending questions and answers. *Research and Statistics Division*, **2003**;1-24.
- 399) Government of Canada, Justice Laws Website. Controlled Drugs and Substances Act. Erişim: (<https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-38.8/fulltext.html>), Erişim tarihi:18.05.2020.
- 400) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *2012 National Report to the EMCDDA by the Reitox National Focal Point Germany New Developments, Trends and In-depth Information on Selected Issues Drug Situation 2011/2012.* Germany, **2012**.

- 401) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** *Report of the national REITOX Focal Point to the EMCDDA (Data year 2016 / 2017) Drug Market and Crime, Germany, 2017.* Erişim: (https://www.dhs.de/fileadmin/user_upload/pdf/Reitox_Jahresberichte/2017_WB_08_Drug_market_and_crime_Germany_EN.pdf), Erişim tarihi:18.05.2020.
- 402) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Germany, Country Drug Report 2019 Drug Use Prevalence and Trends. Erişim: (https://www.emcdda.europa.eu/countries/drug-reports/2019/germany/drug-use_en), Erişim tarihi:18.05.2020.
- 403) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Country legal profiles, Development of German Drug Legislation, Erişim: (<https://www.emcdda.europa.eu/html.cfm?id=5174EN.html?pluginMethod=eldd.countryprofiles&country=DE>), Erişim tarihi:19.05.2020.
- 404) **Germany Narcotic Drugs Act,** Erişim: (https://www.bundesgesundheitsministerium.de/fileadmin/Dateien/3_Downloads/Gesetze_und_Verordnungen/GuV/N/Narcotic_Drugs_18_12_2009.pdf), Erişim tarihi:19.05.2020.
- 405) **Marshall E.** Uncle sam is the worst drug fiend in the world. Erişim: (<http://www.druglibrary.org/schaffer/History/e1910/worstfiend.htm>), Erişim tarihi:19.05.2020.
- 406) **Howard RO, Traugber C.** *The Nexus of Extremism and Trafficking: Scourge of the World or So Much Hype?.* Florida: Joint Special Operations Univ, **2013.**
- 407) **Nixon R.** Remarks About an Intensified Program for Drug Abuse Prevention and Control. Erişim: (<https://prhome.defense.gov/Portals/52/Documents/RFM/Readiness/DDR/P/docs/41%20Nixon%20Remarks%20Intensified%20Program%20for%20Drug%20Abuse.pdf>), Erişim tarihi:19.05.2020.
- 408) **Ross S.** The Economics Of Illicit Drug Trafficking. Erişim: (<https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/080116/economics-illicit-drug-trafficking.asp>), Erişim tarihi:23.04.2020.
- 409) **Naim M.** *Illicit: How smugglers, traffickers and copycats are hijacking the global economy.* London: Random house, **2010.**
- 410) **U.S. Department of Justice.** *Drug Enforcement Administration, National Drug Threat Assessment.* United States, **2018.** Erişim: (<https://www.dea.gov/sites/default/files/2018-11/DIR-032-18%202018%20NTA%20%5Bfinal%5D%20low%20resolution11-20.pdf>), Erişim tarihi: 20.05.2020.
- 411) **Latin American Commission on Drugs and Democracy.** *Drugs and Democracy: Toward a Paradigm Shift,* **2009.** Erişim: (https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/5dbb2e80-05a3-48d2-8a19-8dc3110deb55/democracy_20090218.pdf), Erişim tarihi: 22.04.2020.
- 412) **Casey E.** *History of drug use and drug users in the United States. From Facts About Drug Abuse-Participant Manual.* Maryland: The National Drug Abuse Center for Training Resource and Development, **1978.**
- 413) **Musto DF.** *The American disease: Origins of narcotic control.* Third Edition, New York: Oxford University Press, **1999.**
- 414) **Terry CE.** The Harrison anti-narcotic act. *The American Journal of Public Health,* 1915;5(6):518.
- 415) **Comprehensive Drug Abuse Prevention and Control Act of 1970.** Erişim: (<https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-10355/pdf/COMPS-10355.pdf>), Erişim tarihi:23.05.2020.

- 416) **Organization of American States.** *The drug problem in the Americas: Studies Drugs and Developments*, United States: OAS Publication, **2013**.
- 417) **Castle, A.** *Transnational organized crime and international security*. Vancouver: Institute of International Relations, University of British Columbia Publication, **1997**.
- 418) **United Nations.** *What we have learned over the last ten years: A summary of knowledge acquired and produced by the UN system on drug-related matters*. United Nation Publications, **2019**.
- 419) Soberon RSG. Corruption, drug trafficking and the armed forces. Erişim: (<https://www.tni.org/my/node/11389>), Erişim tarihi: 10.09.2020.
- 420) Global Americans. *Avilés CS. Corruption and illegal drugs: Reconstructing links, reversing the causes*. Erişim: (<https://theglobalamericans.org/2019/07/corruption-and-illegal-drugs-reconstructing-links-reversing-the-causes/>), Erişim tarihi:10.09.2020.
- 421) **Garay LJ, Salcedo-Albarán E.** *Drug Trafficking, Corruption and States: How Illicit Networks Shaped Institutions in Colombia, Guatemala and Mexico*. Bloomington: iUniverse, **2015**.
- 422) **Mares DR.** What Corrupt or Pariah States Have In Common with Liberal Democracy and the Rule of Law. *International Interactions*, **2009**;35:207-239.
- 423) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2016, The World Drug Problem And Sustainable Development*. New York, United Nations Publications, **2016**.
- 424) **Chêne M.** Fighting corruption in countries with serious narcotics problems. *Anticorruption Resource Centre*, **2008**;1-11.
- 425) **Basir SM, Mohammadi MNS, Sobatian E.** Analysis of drug trafficking and corruption nexus in economic cooperation organization (eco) region. *Asian Social Science*, **2016**;12(4):53-58.
- 426) **Interpol and ENACT.** *Corruption as a Facilitator for Organized Crime in the Eastern African Region*. Lyon, Interpol, **2019**.
- 427) Drug War Facts. Corruption. Erişim: (<https://www.drugwarfacts.org/chapter/corruption>), Erişim tarihi: 10.09.2020.
- 428) **Morris SD.** Drug trafficking, corruption, and violence in Mexico: mapping the linkages. *Trends in Organized Crime*, **2013**;16(2):195-220.
- 429) **Gberie L.** Crime, violence and politics: drug trafficking and counternarcotics policies in Mali and Guinea. *Foreign Policy at Brookings Institution*, **2015**;1-17.
- 430) **Tullis L, Painte J.** **Illicit Drugs: Social Impacts And Policy Responses**, *UNRISD Briefing Paper 1994*. Erişim tarihi: ([http://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/\(httpAuxPages\)/4C3D0BE90FAD550480256B6400419B57/\\$file/bp2.pdf](http://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/(httpAuxPages)/4C3D0BE90FAD550480256B6400419B57/$file/bp2.pdf)), Erişim tarihi: 30.04.2020.
- 431) **Reed Q.** *Squeezing a balloon? Challenging the nexus between organised crime and corruption*. Bergen: U4 Issue, **2009**:1-40.
- 432) **US General Accounting Office General Government Division.** *Law Enforcement Information on Drug- Related Police Corruption*, Washington; US General Accounting Office Publication, GAO/GGD-98-111, **1998**.
- 433) **Singh NK, Nunes W.** Drug trafficking and narco-terrorism as security threats: a study of India's North-East. *India Quarterly*, 2013;69(1):65-82.

- 434) **Kleiman MA.** Illicit Drugs and the Terrorist Threat: Causal Links and Implications for Domestic Drug Control Policy. *CRS Report for Congress, Congressional Research Service ~ The Library of Congress*, **2004**:1-24.
- 435) **Vreja LO.** Narcoterrorism in Southeastern Europe. *Connections*, **2005**:4(1)91-102.
- 436) **Chelin R.** *The Terror Business: Assessing the Organised Crime-Extremism Nexus in Africa.* In: *Extremisms in Africa*, Volume 3, Ed. Tschudin A, Moffat C, Buchanan-Clarke S, Russell S, Coutts L. Johannesburg South Africa: Good Governance Africa By Bookstorm, **2020**:73-95.
- 437) **Basra R.** *Drugs and Terrorism: The Overlaps in Europe*, London: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA). and ICSR, **2019**.
- 438) **Berry L, Curtis GE, Hudson RA, Kollars NA.** *A Global Overview of Narcotics-Funded Terrorist and Other Extremist Groups*, United States: Library of Congress Washington Dc Federal Research Div., 2002.
- 439) **UNODC.** The Doha Declaration Promoting A Culture of Lawfulness, Drug Trafficking Regulatory Framework. Erişim: (<https://www.unodc.org/e4j/en/organized-crime/module-3/key-issues/drug-trafficking.html>), Erişim tarihi: 11.09.2020.
- 440) **Beittel JS.** Mexico's drug trafficking organizations: Source and scope of the violence. *United States Congressional Research Service*, **2013**:1-46.
- 441) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2016, The World Drug Problem And Sustainable Development*, New York: United Nations Publications, 2016.
- 442) **Public Safety Canada.** *Working Together to Combat Organized Crime, A Public Report on Actions under the National Agenda to Combat Organized Crime.* Canada, **2006**.
- 443) **Obama, B.** *Strategy to Combat Transnational Organized Crime: Addressing Converging Threats to National Security.* Pennsylvania: DIANE Publishing, **2011**.
- 444) **Europol.** *Business Fundamentals, How Illegal Drugs Sustain Organised Crime in The EU.* Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, **2017**.
- 445) The Broker Connecting Worlds of Knowledge. Jespersen S. Poverty and unemployment encourage organized crime. Erişim: (<https://www.thebrokeronline.eu/poverty-and-unemployment-encourage-organized-crime-d6/>), Erişim tarihi:30.04.2020.
- 446) **Musai M, Mehrara M.** The relationship between drug smuggling and unemployment (case study: Iran). *International Journal of Academic Research in Economics and Management Sciences*, **2014**;3(1):126-138.
- 447) The Borgen Project. The Link Between Drug Trafficking and Poverty. Erişim: (<https://borgenproject.org/drug-trafficking-and-poverty/>), Erişim tarihi: 30.04.2020.
- 448) **Adeniyi EK, Eneji RI, OkpanJT.** Unemployment and drug trafficking among suspects in custody of the national drug law enforcement agency, cross River State command, Nigeria. *European Scientific Journal*, **2019**;15:191-202.
- 449) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2018, Drugs And Age Drugs And Associated Issues Among Young People And Older People.* United Nations publication, Sales No. E.18.XI.9, **2018**.
- 450) **Porio EE, Crisol CS.** *The Use of Children In The Production, Sales and Trafficking Of Drugs: A Synthesis of Participatory Action-Oriented Research Programs in Indonesia, The Philippines and Thailand.* International Labour Office International Program on the Elimination of Child Labour, **2004**.

- 451) **Dowdney L.** Children of the drug trade a case study of children in organised armed violence in Rio de Janeiro, Rio de Janeiro: *7 Letras* Bu yayınevi, **2003**.
- 452) **McLennan JD, Bordin I, Bennett K, Rigato F, Brinkerhoff, M.** Trafficking among youth in conflict with the law in São Paulo, Brazil. *Social Psychiatry And Psychiatric Epidemiology*, **2008**;43(10):816-823.
- 453) **Giacomello C.** Women, drug offenses and penitentiary systems in Latin America. *International Drug Policy Consortium*, **2013**:1-24.
- 454) **Ludwick M, Murphy S, Sales P.** Savvy sellers: dealing drugs, doing gender, and doing difference. *Substance Use & Misuse*, **2015**;50(6):708-720.
- 455) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2018, Women And Drugs Drug Use, Drug Supply And Their Consequences*. United Nations Publication, Sales No. E.18.XI.9, **2018**.
- 456) **Thoumi FE.** The relationship between illegal drugs and violence: Is there a cause and effect?. *Portal Issue*, **2010**;5:38-39.
- 457) **Malinowska-Sempruch K, Rychkova O.** The Impact Of Drug Policy On Women. New York: Open Society Foundations, **2015**.
- 458) **United Nations Women.** A gender perspective on the impact of drug use, the drug trade, and drug control regimes. *UN Women Policy Brief*. **2014**;1-4.
- 459) **Lawson BS, Dininio P.** *The development response to drug trafficking in Africa: A programming guide*, United States: United States Agency International Development, **2013**.
- 460) **Europol.** Serious, and Organized Crime Threat Assessment. "Crime in the Age of Technology." *Europol Police Office*, **2017**;1-10.
- 461) **Fedotov Y.** In Just Two Decades, Technology Has Become A Cornerstone Of Criminality, Erişim: (<https://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/2017/October/in-just-two-decades--technology-has-become-a-cornerstone-of-criminality.html>), Erişim tarihi:01.05.2020.
- 462) **International Narcotic Control Board.** *Report of the International Narcotics Control Board for 2001*. United Nation publications, **2002**.
- 463) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction and Europol.** *EU Drug Markets Report*. Belgium: Publications Office of the European Union, 2019.
- 464) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2014*. New York: United Nations publication, Sales No. E.14.XI.7, **2014**.
- 465) **Adewopo V, Gonen B, Varlioglu S, Ozer M.** Plunge into the underworld: a survey on emergence of darknet. *International Conference on Computational Science and Computational Intelligence (CSCI)*, **2019**;155-159.
- 466) **Buxton J, Bingham T.** The rise and challenge of dark net drug markets. *Policy Brief*, **2015**;7:1-24.
- 467) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Drugs and the Darknet. Erişim: (http://www.emcdda.europa.eu/topics/darknet-and-drugs_en) Erişim tarihi:22.04.2020.
- 468) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction and Europol.** *Drugs And The Darknet, Perspectives For Enforcement, Research And Policy*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, **2017**.

- 469) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug.** Darknet Markets Ecosystem Addiction. Erişim: (http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/8347/Darknet2018_posterFINAL.pdf), Erişim tarihi:22.04.2020.
- 470) **Broséus J, Rhumorbarbe D, Mireault C, Ouellette V, Crispino F, Décary-Héту D.** Studying illicit drug trafficking on darknet markets: structure and organisation from a Canadian perspective. *Forensic Science International*, **2016**;264:7-14.
- 471) **Galvin B.** Drugs and the Darknet. *Drugnet Ireland*, **2018**;65:13-16.
- 472) **Lacson W, Jones B.** The 21st century darknet market: lessons from the fall of Silk Road. *International Journal of Cyber Criminology*, **2016**;10(1):40-61.
- 473) **Europol.** Global law enforcement action against vendors and buyers on the dark web. Erişim: (<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/global-law-enforcement-action-against-vendors-and-buyers-dark-web>), Erişim tarihi:23.04.2020.
- 474) **Coldewey D.** How German and US aauthorities took down the owners of the darknet drug emporium Wall Street Market. Erişim: (<https://techcrunch.com/2019/05/03/how-german-and-us-authorities-took-down-the-owners-of-darknet-drug-emporium-wall-street-market/>), Erişim Tarihi:23.04.2020.
- 475) **Europol.** Double Blow To Dark Web Marketplaces Erişim: (<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/double-blow-to-dark-web-marketplaces>), Erişim tarihi:23.04.2020.
- 476) **Europol.** *The Internet Organised Crime Threat Assessment (iOCTA) 2014*. European Police Office, **2014**.
- 477) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *Estimating Illicit Financial Flows Resulting From Drug Trafficking And Other Transnational Organized Crimes Research Report*. Vienna: United Nations Publications, **2011**.
- 478) **International Narcotics Control Board.** *Report of the International Narcotics Control Board for 2010*. New York: United Nations Publications, **2011**.
- 479) **International Narcotics Control Board.** *The Report of the International Narcotics Control Board for 2015*. Vienna; United Nations Publications, **2016**.
- 480) **Transparency International Secretariat.** Fight against corruption and impunity are vital for tackling drug trafficking problems in the americas. 2013. Erişim: (https://www.transparency.org/news/pressrelease/20130605_fight_against_corruption_and_impunity_are_vital_for_tackling), Erişim tarihi:26.04.2020.
- 481) **Chêne M.** *Organised crime and corruption*, Bergen: Transparency International and CHR. Michelsen Institute Publication, **2009**.
- 482) **United Nationd Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2017, The Drug Problem And Organized Crime, Illicit Financial Flows, Corruption And Terrorism*. Vienna: United Nations publication, Sales No. E.17.XI.6, **2017**.
- 483) **Kushlick D, Crick E, Saunter N.** Transform Drug Policy Foundation, The War on Drugs: Undermining peace and security. Erişim: (<https://transformdrugs.org/wp-content/uploads/2018/10/CTC-Security-briefing.pdf>), Erişim tarihi:26.04.2020.
- 484) **Evans T.** The link between terrorism and drug trafficking. *SJ Quinney College of Law*, **2017**. Erişim: (https://law.utah.edu/the-link-between-terrorism-and-drug-trafficking/#_ftn5), Erişim tarihi:27.04.2020.

- 485) **Rana R, Moditsi K** The linkage between illicit drug trafficking and terrorist groups. *ODUMUNC 2017 Issue Brief, First Committee: Disarmament and International Security*, 2017;1-9.
- 486) **Sarı İ.** The nexus between terrorism and organized crime; growing threat?(terörizm ile organize suç arasındaki ilişki; büyüyen bir tehdit midir?). *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 2015;6:463-503.
- 487) **Schmid AP.** Links between terrorism and drug trafficking: a case of narco-terrorism?. *International Summit on Democracy, Terrorism and Security*, 2005;(8):1-14.
- 488) **Chouvy PA.** Narco-Terrorism in Afghanistan. *Terrorism Monitor*, 2004;2(6)7-9.
- 489) **Hutchinson A..** International drug trafficking and terrorism, 2002. Erişim: (<https://2001-2009.state.gov/p/inl/rls/rm/9239.htm>), Erişim tarihi:27.04.2020.
- 490) **Durnagöl E.** The role of drugs in terrorism and organized crime. *Ankara Bar Review*, 2009;2:46-80.
- 491) **Cucovaz S.** *Interrelationship between Illicit Trafficking in Small Arms, Drug Trafficking, and Terrorist Groups in South America*. In: *Curbing Illicit Trafficking in Small Arms and Sensitive Technologies: An Action-Oriented Agenda*. Ed. Alves PG, Cipollone DB. New York and Geneva: United Nations Publications, 1998;33-47.
- 492) **Traughber CM.** Terror-crime nexus? Terrorism and arms, drug, and human trafficking in Georgia. *Connections*, 2007;6(1):47-64.
- 493) **Alasmari KAA.** Cleaning up dirty money: the illegal narcotics trade and money laundering. *Economics & Sociology*, 2012;5(2a):139-148.
- 494) **Farfán-Méndez C.** The structure of drug trafficking organizations and money laundering practices: a risk appetite hypothesis. *Journal of Illicit Economies and Development*, 2019;1(3):294-311.
- 495) **DiBiagio T.** Money laundering and drug trafficking: a question of understanding the elements of the crime and the use of circumstantial evidence. *U. Rich. L. Rev.*, 1994;28:255- 285.
- 496) **Ehlers S, Zagaris B.** Drug trafficking & Money laundering. *Institute for Policy Studies*, Erişim: (https://ips-dc.org/drug_trafficking_money_laundering/), Erişim tarihi:11.09.2020.
- 497) **Ehlers S.** Drug trafficking and money laundering. *Foreign Policy in Focus*, 1998;3(16):1-4.
- 498) **International Narcotics Control Board.** *Giving More Priority to Combating Money-Laundering 1995*. United Nation Publications, 1996.
- 499) **Martin C.** *Casualties of war how the war on drugs is harming the world's poorest*, London: Health Poverty Action, 2015.
- 500) **Ekici B.** International drug trafficking and national security of Turkey. *Journal of Politics and Law*, 2014;7(2):113-126.
- 501) **The Immigration Debate.** The Rise of Smuggling, Erişim: (http://www.umich.edu/~ac213/student_projects07/global/theriseofsmuggling.html), Erişim tarihi:13.05.2020.
- 502) **Sanchez G, Zha SX.** Rumors, encounters, collaborations, and survival: the migrant smuggling– drug trafficking nexus in the U.S. Southwest. *The ANNALS of the American Academy of the Political and Social Science*, 2018;676(1):135-151.

- 503) Drug trafficking. Erişim: (<https://immigrationtounitedstates.org/466-drug-trafficking.html>), Erişim tarihi:13.05.2020.
- 504) **Greenfield VA, Nunez-Neto B, Mitch I, Chang JC, Rosas E.** *Human Smuggling and Associated Revenues: What Do or Can We Know About Routes from Central America to the United States?*, United States of America: RAND Corporation, **2009**.
- 505) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *Global Study On Smuggling Of Migrants 2018*. New York: United Nations publication, Sales No. E.18.IV.9, **2018**.
- 506) **United Nations Office on Drugs and Crime.** Uluslar ötesi Organize Suç – Küreselleşmiş yasadışı Ekonomi. Erişim: (https://www.unodc.org/documents/toc/factsheets/TOC12_fs_general_EN_HIRES.pdf), Erişim tarihi:29.04.2020.
- 507) **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.** Drug Markets. Erişim: (<http://www.emcdda.europa.eu/topics/drug-markets>), Erişim tarihi: 22.04.2020.
- 508) **Fernandez C.** *The Role of Manufacturers and Dealers*. In: Curbing Illicit Trafficking in Small Arms and Sensitive Technologies: An Action-Oriented Agenda. Ed. Alves PG, Cipollone, DB. New York: United Nations Publications, **1998**;57-66.
- 509) **Singh J.** *Illicit Trafficking in Small Arms: Some Issues and Aspects*. In: Curbing Illicit Trafficking in Small Arms and Sensitive Technologies: An Action-Oriented Agenda, Ed. Alves PG, Cipollone DB. New York:**1998**;9-18.
- 510) **UNODC.** Firearms 6, 129-146. Erişim: (<https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tocta/6.Firearms.pdf>), Erişim tarihi: 17.09.2020.
- 511) **Santos ESAD, Salamanca LJG.** *Introduction to Firearms Trafficking No 15, The Global Observatory of Transnational Criminal Networks - Research Paper No. 15*, Columbia: VORTEX Working Papers No. 29, **2017**.
- 512) **Wulff P.** Drug-Linked Firearms Cases: A Primer For Prosecution. American Prosecutors Research Institute, special Topic Series, **2005**.
- 513) **Berthet RS, Lopez H.** *Crime and violence in Central America: A development challenge*. Washington, DC: World Bank, **2011**;1-36.
- 514) **UNODC.** *Global Study on Homicide, Executive Summary*, United Nations Publications, **2013**.
- 515) **U.S. Department of Justice Office of Justice Programs Bureau of Justice Statistics.** Drugs and Crima Data, Fact Sheet: Drug-Related Crime. 1994;1-6, Erişim: (<https://www.bjs.gov/content/pub/pdf/DRRC.PDF>), Erişim tarihi:28.04.2020.
- 516) **International Narcotics Control Board.** *Drugs, crime and violence: the microlevel impact*. United Nations Publication, **2004**.
- 517) **Miraglia P.** Drugs and drug trafficking in Brazil: trends and policies. *Foreign Policy at Brookings Institution*, **2016**:1-16.
- 518) **Robles G, Calderón G, Magaloni B.** The economic consequences of drug trafficking violence in Mexico. *Poverty and Governance Series Working Paper*, **2013**:1-38.
- 519) **Stevens A, Bewley-Taylor D, Dreyfus P.** *Drug markets and urban violence: can tackling one reduce the other. Policy Paper Report 15*, **2009**:1-15.
- 520) **Felbab- Brown V.** *Fighting the nexus of organized crime and violent conflict while enhancing human security*, Ed: Williams P, Felbab-Brown, V. In: Drug trafficking, violence, and instability. Pittsburg: Strategic Studies Institute US Army War College, **2012**:1-26.

- 521) **International Narcotics Control Board.** *Report of the International Narcotics Control Board for 2002.* United Nations Publications, **2003.**
- 522) **UNODC.** *World Drug Report 2009,* New York: United Nations Publication Sales No. E.09.XI.12, **2009.**
- 523) **Penal Reform International.** *Global Prison Trends Special Focus: Drugs And Imprisonment.* London: Penal Reform Publications, **2015.**
- 524) **Singer M.** Drugs and development: The global impact of drug use and trafficking on social and economic development. *International Journal of Drug Policy*, **2008**;19:467-478.
- 525) **Leechaianan Y, Longmire DR.** The use of the death penalty for drug trafficking in the United States, Singapore, Malaysia, Indonesia and Thailand: A comparative legal analysis. *Laws*, **2013**;2(2):115-149.
- 526) The Economist. Which countries have the death penalty for drug smuggling?. Erişim: (<https://www.economist.com/the-economist-explains/2015/04/28/which-countries-have-the-death-penalty-for-drug-smuggling>), Erişim tarihi:13.05.2020.
- 527) **Amnesty International USA, United States of America.** Death penalty: No solution to illicit drugs. *International Review of Penal Law*, 1996;655-700.
- 528) **Bagley B.** The evolution of drug trafficking and organized crime in Latin America. *Sociología, problemas e prácticas*, **2013**;71:99-123.
- 529) **Nadeem A, Rubeena B, Agarwal VK, Piyush K.** Substance abuse in India. *Pravara Med Rev*, **2009**;1(4):4-6.
- 530) **United Nations.** *The Social Impact Of Drug Abuse.* Kopenhag: United Nations Publications, **1995.**
- 531) **Degenhardt L, Peacock A, Colledge S, Leung J, Grebely J, Vickerman P, et al.** Global prevalence of injecting drug use and sociodemographic characteristics and prevalence of HIV, HBV, and HCV in people who inject drugs: a multistage systematic review. *The Lancet Global Health*, **2017**;5(12):e1192-e1207.
- 532) **Villa L.** Trafficking Statistics. An American Addiction Centers Resource. Erişim: (<https://drugabuse.com/statistics-data/drug-trafficking/>), Erişim tarihi:28.04.2020.
- 533) **Mathers BM, Degenhardt L, Bucello C, Lemon J, Wiessing L, Hickman, M.** Mortality among people who inject drugs: a systematic review and meta-analysis. *Bulletin of the World Health Organization*, **2013**;91:102-123.
- 534) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World drug report 2019, Executive summary, Conclusions and policy implications.* United Nations publication, Sales No. E.19.XI.8, **2019.**
- 535) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2018, Global Overview of Drug Demand And Supply Latest Trends, Cross-cutting Issue.* United Nations publication, Sales No. E.18.XI.9, **2018.**
- 536) **Deiss RG, Rodwell TC, Garfein RS.** Tuberculosis and illicit drug use: review and update. *Clinical Infectious Diseases*, **2009**;48(1):72-82.
- 537) **Soomro GS, Jameel N, Khalil R, Raza A, Gul T.** Prevalence of pulmonary tuberculosis among illicit injecting drug users of Karachi, Pakistan. *SMU Medical Journal*, **2016**;3(1):582-605.
- 538) **McShane H.** Co-infection with HIV and TB: double trouble. *International journal of STD & AIDS*, **2005**;16(2):95-101.

- 539) **United Nations Office on Drugs and Crime** *World Drug Report 2017, Global Overview Of Drug Demand And Supply Latest Trends, Cross-Cutting Issues*. United Nations publication, Sales No. E.17.XI.6, **2017**.
- 540) **Moore MH, Kleiman MAR**. The Police and Drugs. *National Institute of Justice, U.S. Department of Justice, and the Program in Criminal Justice Policy and Management, John F. Kennedy School of Government, Harvard University*.**1989**;11:1-14.
- 541) **Okundaye J**. Drug trafficking and addiction among low-income urban youths: An ecological perspective. *Journal of Children and Poverty*, **1999**;5(1):21-42.
- 542) **Wright V**. Pushers: The Effect of Incarceration on earnings from drug trafficking. *Justice Policy Journal*, **2015**;1-29.
- 543) **Yong-an Z**. International drug trafficking and U.S.-China counternarcotics cooperation. *The Brookings Institution Center For Northeast Asian Policy Studies*, 2012;1-22.
- 544) **Justice Policy Institute, & United States of America**. Finding Direction: Expanding Criminal Justice Options by Considering Policies of Other Nations. 2011;1-8. Erişim: (http://www.justicepolicy.org/uploads/justicepolicy/documents/punitive_response_to_drug_use.pdf), Erişim tarihi:19.05.2020.
- 545) Open Society Foundations. Defining The Addiction Treatment Gap, Closing The Addiction Treatment Gap. Erişim: (<https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/54f33676-58ac-490f-8d84-9923403ccf46/data-summary-20101123.pdf>), Erişim tarihi:11.09.2020.
- 546) **Volkow ND**. *Principles of Drug Addiction Treatment: A Research-Based Guide*, Third Edition, United States: National Institute on Drug Abuse, **2018**.
- 547) **UNODC**. *Drug Abuse Treatment And Rehabilitation, a Practical Planning and Implementation Guide*, New York, United Nations Publication Sales No. E.03.XI.II, **2003**.
- 548) **World Health organization**. *Who Expert Committee On Drug Dependence*, Geneva: Technical Report Series 13. Report, **1998**.
- 549) **United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention**. *Demand Reduction A Glossary of Terms*, New York: United Nations Publications Sales No. E.00.XI.9, **2000**.
- 550) **Derin M, Tapan MG**. Madde bağımlılığı ve sosyal dışlanma. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, **2017**;10:26-36.
- 551) National Institutes of Health U.S. Department of Health and Human Services, National Institute on Drug Abuse. Principles of drug abuse treatment for criminal justice populations a research-based guide, 2020. Erişim: (<https://www.drugabuse.gov/publications/principles-drug-abuse-treatment-criminal-justice-populations-research-based-guide/principles>), Erişim tarihi: 08.08.2020.
- 552) **Blevins CE, Rawat N, Stein MD**. Gaps in the substance use disorder treatment referral process: provider perceptions. *Journal Of Addiction Medicine*, **2018**;12(4):273-277.
- 553) **United Nations**. Universal Declaration of Human Rights. Erişim: (<https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>), Erişim tarihi:22.05.2020.
- 554) **Birleşmiş Milletler**. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi. Erişim: (http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin134.pdf), Erişim tarihi:29.05.2020.
- 555) **Organization of American States**. *The drug problem in the Americas: Studies Drugs and Developments*, United States, **2013**.

- 556) **Chin KL, Zhang SX.** *Chinese connection: Cross-border drug trafficking between Myanmar and China*, National Institute of Justice, Office of Justice Programs, United States; U.S. Department of Justice Publication, **2012**.
- 557) **United Nations Human Rights Office of the High Commissioner.** International Covenant on Civil and Political Rights. Erişim: (<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>), Erişim tarihi: 13.05.2020.
- 558) **Lines R.** *The Death Penalty for Drug Offences: A violation of international human rights law*. Londra: International Harm Reduction Association, **2007**.
- 559) **Sander G.** *The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2017*, Londra: Harm Reduction International, **2018**.
- 560) **United Nations Office on Drugs and Crime.** *World Drug Report 2010*. (United Nations Publication, Sales No. E.10.XI.13, **2010**).
- 561) **Federal Foreign Office.** International fight against drugs. Erişim: (<https://www.auswaertiges-amt.de/en/ausenpolitik/themen/terrorismus-kriminalitaet/-/231920>), Erişim tarihi:18.05.2020.
- 562) **Tam CL, Foo YC.** Contributory factors of drug abuse and the accessibility of drugs. *International Journal of Collaborative Research on Internal Medicine & Public Health*, **2012**;4(9):1621-1625.
- 563) **United Nations.** New And Emerging Forms of Crime: Threats The World Must Reckon With, 13th United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice, 2015, Doha, Katar. Erişim: (https://www.un.org/en/events/crimecongress2015/pdf/Factsheet_5_Emerging_forms_of_crime_EN.pdf), Erişim tarihi:01.05.2020.
- 564) **Ali EM, Edwards HG, Hargreaves MD, Scowen IJ.** In situ detection of cocaine hydrochloride in clothing impregnated with the drug using benchtop and portable Raman spectroscopy. *Journal of Raman Spectroscopy*, **2010**;41(9):938-943.
- 565) **Shaw A, Egan J, Gillespie, M.** *Drugs and poverty: A literature review*. Glasgow: Scottish Drugs Forum, 2007.
- 566) **Esseiva P, loset S, Anglada F, Gasté L, Ribaux O, Margot P, et al.** Forensic drug intelligence: an important tool in law enforcement. *Forensic science international*, **2007**;167(2-3):247-254.
- 567) **Collins M, Huttunen J, Evans I, Robertson J.** Illicit drug profiling: the Australian experience. *Australian Journal of Forensic Sciences*, **2007**;39(1):25-32.
- 568) **Choe S, Heo S, Choi H, Kim E, Chung H, Lee J.** Analysis of pharmaceutical impurities in the methamphetamine crystals seized for drug trafficking in Korea. *Forensic Science International*, **2003**;227(1-3):48-51.
- 569) **Varatharajan R, Sen A.** Role of entomology in forensic sciences. *Current Science-Bangalore*, **2000**;78(5):544-545.
- 570) **Erzinçlioglu YZ.** Entomology and the forensic scientist: How insects can solve crimes. *Journal of Biological Education*, 1989;23(4):300-302.
- 571) **Traub SJ, Hoffman RS, Nelson LS.** Body packing—the internal concealment of illicit drugs. *New England Journal of Medicine*, **2003**;349(26):2519-2526.
- 572) Reuters GS. U.N. development chief flags failings of “war on drugs”. Erişim: (<https://br.reuters.com/article/uk-un-drugs/u-n-development-chief-flags-failings-of-war-on-drugs-idUKBRE92E01R20130315>), Erişim tarihi: 11.09.2020.